

Põhitond

Eestlaste laulid.

Rahvuslised isamaa-,
armastuse-, rõemu- j. m. ning
mängi-laulud.

Fr. R. Kreutzwaldi nim.
Eesti NSV Riiklik
Raamatukogu

An 885

Eestlaste

Tallinas 1885.

8E3 107

Дозволено цензурою. — Дерптъ, 17 Января 1885 г.

Paulude juhataja.

	Nr.
Armufene, miks ja mures?	18
Alles astun üksi ma	97
Ära nuutsu, kallid neiu!	19
Esti maa, muu isamaa	3
Esti pojad, edasi	24
Eile õhtu nägin sind Medas	88
Hüiavad, pasunad, Tõuske üles	66
Isamaa hiilgawa pinnala paistab	8
Ku raskesti talwe unesi ärkab	39
Kanter, kuule terawaste!	80
Kas te teate, kudas põllumees	102
Kas tuleb koju kuningas?	35
Kas tunned maad, mis Peipsi rannalt	2
Kes aias? Kes aias?	68
Kes warjab waimu-ilma usti?	36
Koidu heli, koidu heli	63
Kui hakkab laulu lastema	30
Kui ilus on küll kewadel	41
Kui Kungla rahwas kultsel a'al	22
Kui mina alles noor weel	34
Kui päewa fära aega	53
Kui mu kallist isa talu	54
Kui rõemus on mu meel	32
Kuis käib full kuldne päike	13
Kuule, kulla neiufene	79
Kuule, kudas heali helab	28
Kuld rannake! Kuld ran.	26
Kuldne õhtu päike	48

	91c
Ma paistab üle ilmamaa	90
Kurb on väga minu meel	70
Küll tuhatfortse healega	29
Küll seisjan pikal pimel ööl	56
Küll ma uinuks, uni ei tule	104
Küll pikki sillmi ootame	37
Kõrges kõlagu Eesti p.	27
Lahkelt lapsi lahkumaie	51
Laske lipud lehvitada!	64
Laula ikka, laula ja!	1
Lilla istus kammeris	103
Linnuke ossa peal	45
Ma olen üks rõemus ja L.	20
Ma olin tubjas Eesti maal	91
Ma olen klaasi waaberkant	101
Ma olen Peeter, pillimees	99
Ma rõemus karjane	65
Minge üles mägedelle!	7
Minu isa ütles mulle	23
Mina kurblik neiu	95
Me lõhme ruffid lõikama	78
Metsas seisjis maafikus	43
Meil aia äärne tänaw	33
Mu isamaa armas	11
Mu isamaa on minu arm	9
Mu sõprade hooned seal	58
Miks nii kurb on minu süda?	57
Miks ja nutab lillekene?	60
Müüd lahkun ära isamaalt	55
Müüd lõome kofku ringikest	76

I. Isamaa laulud.

1. Laula!

Laula ikka, laula ja:
Elagu mu isamaa!
Taara tammed seisku ehtes,
Sinnud laulgu nende lehtes!

Laula ikka, laula ja:
Kaswagu mu isama!
Täitku headus tema pinda,
Ülendagu auu ta hinda!

Laula ikka, laula ja:
Sitsegu mu isamaa!
Tema mõnus õie magu
Olgu oma rahwa jagu!

Laula ikka, laula ja:
Kantku wilja isamaa!
Waimu mõimus saagu kangeks,
Et ta ialgi ei langeks! —

H. Reinwald.

2. Kas tunned?

Kas tunned maad, mis Peipsi rannalt
Käib Lääne mere rannale,
Ja Munamäe metsalt, murult
Käib lahke Soome lahele?

See on see maa, kus minu häll
 Rord tiikus ja mu isadel.
 Sest laulgem nüüd ja ikka ka:
 See ilus maa on minu isamaa!

Siin teretawad metsa ladwad
 Nii lahkelt järwi, rohumaid;
 Siin taewa wihmal oras wõsub
 Ja päike paistab wiljapäid.
 See on see maa j. n. e.

Siin kaswab Eesti meeste sugu
 Ja sammub wabadusele;
 Siin kaswab priiskelt Eesti neiu
 Ja sirgub Eesti peiule.
 See on see maa j. n. e.

Siin tõstab rahwas põllu rammu
 Ja matab endist wiletsust;
 Siin püüab rahwas waimu walgust
 Ja wõidab wõimsalt pimedust j. n. e.

Dh tõutagem südamest
 Me mehed olla igawest
 Ja laulgem nüüd ja lõpmata:
 Sa kosu, kaswa kallid koduma!

Dr. M. Weste.

3. Eesti maale.

Eesti maa, mu isamaa,
 Dh kui armas oled sa!
 Murdwad rasked tormid, tuuled.
 Sinu wiimsed tammepuud,

Siiski hüidwad minu huuled:
; Cesti maa, full annan suud! ;,

Cesti waprab wanemad
Mäelt waikselt waatawad,
Peas on neil elukroonid,
Wõidulaulud nende suus,
Neil on kuninglikud troonid,
; Kultsed kandled palmipuus. ;,

Cesti maa, su mehe meel
Pole mitte furnud weel!
Piab surm ka rohket lõikust
Suure sõa kāraga:
Truuks jääme isamaale
; Wiimse were tilgani! ;,

J. Kuhlbarš.

4. Laskem laulu!

Nüüd mennad laskem laulu heast'
Ja hüitkem rõemjas meeles,
Laul helisegu Cesti maast
Ja kostku Cesti keeles!

Sest Cesti laul on kiidetud
Ja üsna kalliks hüitud,
Ja pärast aega wiidetud
Ja ikka kuulda püitud.

Sind, Cesti maa, me kiidame
Ja laulame su süles;
Siin künname ja niidame,
Sa piad kõiki üles.

Sind armastame, Eesti maa,
 Sull tahame truuks jääda,
 Ei suuda surma hädas kaa
 Su unustajaks saada.

Rahwa suust. M. Tõnisson.

5. Kuulge!

Waigistage kõne kõnu,
 Kuulge tõsist laulu nüüd;
 Kuulge, sõbrad, tõe sõnu,
 Mehed, tõe laulu mõnu,
 Kõla vastu koori hüid!

Meie armsa isamaale
 Lausa laulud kõlaga!
 Isamaa, sa helde, püha,
 Kuule meie palwe iha:
 Meid su hoidjaks pühitse!

Pühitse meid, üli armas,
 Ikka hoidma Eesti meelt!
 Hoidma wabaduse idu,
 Parandama Eesti pidu,
 Kosutama Eesti keelt!

Löögem, wennad, käed kokku,
 Tõstkem filmad taewa pool':
 Isamaa, sind armastada,
 Eesti elu ülendada
 Olgu ikka meie hool!

Raugele, sa heal, nüüd kõla
 Üle kõige isamaa!

Ärata kõik Gesti sugu
Kuulma meie laulu lugu!
Tgaühite ärata!

Dr. M. Weste.

6. Su priiust olid matnud.

Su priiust olid matnud
Nad, püha isamaa!
Ja kuube ente wahel
Nad wõtsid jagada.
Ja äädikat full antsid
Nad suhu, seadised
Su haura ääre hoidjad,
Siis rahus hingasid.

Ja kaugelt seisid kurtes
Su lapsed waluga, —
Ei sõnaga nad julgend
Su haulal astuda,
Sest pitsar oli pantud
Ja peale wägewast'
Ja õues õitset õöse, —
Ei nähtud tähekest.

Waat, elukoide tõuseb,
Su haura äärele;
Üks ingel astub, hüiab:
„Müid tõuse ülesse!“
Ja surma kiwi weereb,
Koit särab, naeratab, —
Noor priius, walges riides
Maailm find teretab!

Ja pafunad ja kandleid
 Tall wastu õiskawad,
 Ja rõemu pärled filmas
 Ta wastu wõtawad!
 Ja „hoosianna!“ kõlab
 Su pinnal, isamaa! —
 „Sind, armu Jumal, kiitkem,
 Sa wõtjid halasta!“

L. Koidula.

7. Ilus oled, isamaa.

Minge üles mägedelle,
 Tuule õrna õhule!
 Waatke alla, oru põhja,
 Üle lille hiilguse!
 Waatke, kudas oja keerleb
 Läbi luha läikima!
 Ja siis hüitke alla orgu:
 ; Ilus oled, isamaa! ;,
 Waatke, metsad pilwe poole
 Tõstwad latmu uhkuses.
 Kuulge, kudas kaarik kohab
 Lehkawates lehtedes!
 Waatke, jõed, järwed läikwad
 Metsas wirwendusega!
 Ja siis hüitke üle metsa:
 ; Ilus oled isamaa! ;,
 Waatke, rohke rukis hällib
 Uhke nurme nõlwadel!
 Tõu wili tõutab anda

Rohket saaki sügisel!
 Wiljapuude okste otjas
 Hiilgwad anded iluga!
 Ja siis hüitke üle nurme:
 ;: Ilus oled, isamaa! ;,
 Waatke karja lustipidu
 Leherikkas lepikus!
 Kuulge karjalaste laulu
 Wastu helkjas wõsikus!
 Waatke, kudas kõrgel wõlwiil
 Taewas helgib sinaga!
 Ja siis hüitke üles poole:
 ;: Ilus oled isamaa! ;,

Dr. M. Weste.

8. Sitse ja haljenda!

Isamaa hiilgawa pinnala paistab
 Rodu meil kaunike, kallike!
 Isamaa sinawa wõlwiilta waatwad
 Wilkujad koidud meil orusse.
 ;: Hoi la, la, la, la, la
 Sitse ja haljenda Gestlaste maa! ;,
 Kukulind kauniste kõrnu meil kostab
 Uratab ülesse lootuse;
 Helinal õhud ja healed meil hüidwad,
 Helinat saadawad südame.
 ;: Hoi la, la, la, la, la
 Sitse ja haljenda Gestlaste maa! ;,
 Walwamas isamaa waim meie wahel,

Looduses liikumas lennula!
Süda ei aina wõi wangisja wiibi, —
Diska ja helise õnnis juu!
;: Hoi la, la, la, la, la
Ditse ja haljenda Gestiaste maa! ;:

L. Koidula.

9. Mu isamaa on minu arm.

Mu isamaa on minu arm,
Kell südant annan ma;
Sull laulan ma, mu ülem õnn,
Mu õitsew Gesti maa!
Su walu südames mull keeb,
Su õnn ja rõõm mind rõõmsaks teeb,
Mu isamaa!

Mu isamaa on minu arm,
Ei teda jäta ma
Ja piaks sada surma ma
Ja pärast surema!
Kas laimab wõera kadedus,
Sa siiski elad südames,
Mu isamaa!

Mu isamaa on minu arm!
Kui tahan puhata,
Su rüppe heidan unele,
Mu püha Gesti maa!
Su linnud und mull laulawad,
Su põrmust lilled õitsewad,
Mu isamaa!

L. Koidula.

10. Oh Eesti maa!

(Wiisil: Mu isamaa, mu õnn ja rõem.)

Oh Eesti maa, oh Eesti maa,
Mu ilus isamaa!
Sull laulan suure rõemuga,
Sind kiidan üle ilmamaa,
Sull õiget õnne soovin ka
Mu ilus isamaa!

Oh Eesti maa, oh Eesti maa,
Mu helde emamaa!
Su süles olen sündinud,
Su rinnast toitu imenud,
Su peale mõtlen armuga
Mu helde emamaa!

Oh Eesti maa, oh Eesti maa,
Mu kallid kaswumaa!
Siin olen suureks firgunud,
Ja mõndagi ju õppinud.
See eest sind tahan tänada,
Mu kallid kaswumaa!

Oh Eesti maa, oh Eesti maa,
Mu elaw elumaa!
Siin töotan, ennast toidan ma
Ja õiskan, hüian lauluga:
Weel tuhat aega ela ja
Mu elaw elumaa!

11. Mu isamaa armas.

Mu isamaa armas,
 Kus sündinud ma;
 ;: Sind armastan ma järgest',
 Sind kiidan lanluga! :,
 Ei seedrid, ei palmid
 Ei kaswa siin maal;
 ;: Meil siiski kenad männad
 Ja kuused, kased ka. :,
 Ei hõbedat, kulda
 Ei leita siin maal,
 ;: Meil wilja kandjat mulda
 On küllalt igal pool. :,
 Oh õitse weel kaua
 Mu isade maa!
 ;: Sa maa, kus palju wahwust
 Ja waimu wara ka! :,
 So hooleks ent annan,
 Sull truuks ma jään,
 ;: Kuni ma ford ka juren
 Ja oma hauda lään! :,

Rahwa suust.

12. Surmani.

Sind surmani küll tahan
 Ma kalliks pidada,
 Mu õitsew Gesti rada,
 Mu ilus isamaa!
 Mu Gesti wainud, jõed

Ja minu emakeel,
Teid kõrgeks kiita tahan
Ma surma tunnil veel!

Kuis, maa, nii hellalt kannad
Su lapsi käte peal,
Meil annad leiba, katet
Ja viimast aset veel!
Tõest armsam on mull olla
Su põues, Cesti maa,
Kui mõeral pinnal õnnes
Ja auus elada!

Kuis on ju pojad wabad,
Nii waprud, tugewad,
Su tütreid nagu lilled,
Nad õitswad, nägusad!
Ja sinu tuul ja päike
Sind õnnel hoiawad,
Ja kõrge kotka tiivad
Kuis hellalt katawad!

Ja tihti süiski leian
Su filmas pisaraid!
Mu Cesti maa, oh looda,
Küll ajad muudawad!
Meil tulewased tunnid
Weel toowad finnitust!
Käi kindlalt! Pea kõrge!
Aeg annab arutust!

13. Kuis käib?

(Wiisil: Müid kuldne päike tõtta.)

Kuis käib sull kuldne päike
Mu armas isamaa?

Kes muiste õnne läike

Sull süitas särama?

Ta tõuseb Taara kojas

Küll endse iluga,

Ja näeb, et sinu majas —

Önn läinud puhkama.

Oh, et suur taewa wägi

Sind wõtaks ärata:

Küll siis su õnne mägi

Lä'äks uuest' särama!

A. Heinwalb.

II. Armastuse laulud.

14. Armastuse heal.

Tule, tule tuike,

Kuku minu kaenlasse,

Rõem sind täitku,

Mulle näitku

Sinu film ent lahkestel!

Rohkestel ent rõemustan,

Kui sind ial nähä saan,

Sinu ligi

Tööd ja higi,

Walu, waewa unustan.

Iga päew mu ihaldus
 Sinu järele on uus:
 Sind ma nõuan,
 Sulle jõuan,
 Sinu on mu armastus.

Sinuist mõtleb minu meel,
 Sulle laulab lustil feel,
 Päewal, öödel,
 Seisul, töödel
 On su pilt mu filma eel.

Kui siis mulle tuled sa,
 Kaenlasse su võtan ma;
 Oh sa wilu,
 Seda ilu!
 Siis mu õnn on otsata!

Dr. K. H. Hermann.

15. Kullateje maja.

Sealt ju, mu kullake, paistab su maja,
 Kuuled, kuis kutsub siit metsast sind kaja:
 Oh minu linnuke, oh minu kullake,
 Kuid et tule ju, kuid et tule ju!

Räen ka seal majas su filmade sära,
 Nõidund need filmad mu südame ära.
 Oh minu linnuke, oh minu kullake,
 Kuid et tule ju, kuid et tule ju!

Sinuta igawus elus ja olus,
 Linnud siin kurdawad kuusiku salus!
 Oh minu linnuke, oh minu kullake,
 Kuid et tule ju, kuid et tule ju!

Radund on igawus, waatan ju filma,
 Päikene loojas ju, tule mu hõlma!
 Oh minu linnuke, oh minu kullake,
 Kuid et tule ju, kuid et tule ju!

C. R. Linnutaja.

16. Siida tufsub.

Siida tufsub: tufks, tufks, tufks,

Mine lahti uks, uks, uks,

Et me lähme neiuga,

Merde kalu püidema,

;: Hopsasa, neiuga

Merde kalu püidema! :,

Oh kui saaksin mina seal

Kõrge mere pinna peal

Meiu kõrwal jõuada,

Dotaks wene jõuada!

;: Hopsasa, neiuga,

Dotaks wene jõuada! :,

Kui on paras päri-tuul,

Lendab wene nii kui kuul,

Siis meil aega neiuga

Sala juttu westada.

;: Hopsasa, neiuga,

Sala juttu westada! :,

Kui on kalad roogitud,

Jutud kokku räägitud,

Siis me lähme neiuga

Maale kalu kauplema.

;: Hopsasa, neiuga

Maale kalu kauplema! :,

Roju tulles hellaste
Wõtan neiu kaenlasse,
Siis me lähme laadale
Pulma ehteid ostema.
;: Hopsasa, neiuga,
Pulma ehteid ostema! ;:

Rahwa suust. N. T.

17. Kadunud kinnas.

Saaniga sõitsin ma jahinal
Külalt läbi kiirega;
Ära mu kinnas siis kadus seal,
Läksin kinnast otsima.

Talusse sisse ma sammusin;
Wastu tuli neiuke.
„Neiu, kas nägid mu kinnast maas?
Ütle mulle hellake!”

„„„Ei ole näinud,“““ ta kostis mull;
„„„Tahan teistelt küsida.“““
Neiu mult häbenedes ära läks,
Pea jälle tuli ta.

„„„Külamees, keegi su kinnast ei näind,
Palun, võta vastu see!“““
Kinda ma wõtsin ja sõitsin sealt,
Sinna jätsin südame.

Sõites sealt läbi siis iga fõrd
Oli minul äpardust;
Rattapulk kadus, wõi kukkus piits,
Itka leidsin wiivitust. —

„Jsa, oh millas mull talu saab?
Mill woin tuua armukse?
Neiu mull nāgus ja lõbus on,
Tahab minna mehele.“

„Nāgu tal naerul, tal walge pea,
Silmad hellad, finised.
Mõnuslik mini sest neiust saab,
Talitab, mis tarwitsed.“

Dr. W. Wesfe.

18. Armuksejale.

Armukse, miks ja mures?
Minu süda rõemu täis!
Si ma sind ei jäta surres
Minu ilus elu õis!

Rustuda mõib kuude kume,
Tähte hiilgus taewa teel,
Pimeks minna päit'se jume —
Aga mitte minu meel.

Närtjida mõib leht ja rohi,
Mitte arm mu südames,
Seda unusta ei tohi,
Kus ja kõnnid iganes!

Südamesse olen pannud,
Dma südamesse sind,
Sellest sulle teadust annud:
Miks weel mures sinu rind?

Saada kaugel', saada ära
Sirmu pilwed hinge maalt!

Dota õnne hilja, wara,
Armastuse roosi ra'alt!

A. Reinwald.

19. Ära nuutsu!

(Wiisil: Armukene, miks ja mures?)

Ära nuutsu, kallis neiu,
Laia mure laen'te peal,
Alles armastab sind peiu,
Ragu eesvalt, enne seal!

Alles ohtab ööd ja päewa,
Et sa kõnnid kaugemal,
Kannab igatsuse waewa
Dma õige rinna all!

Kui on lumi ära läinud,
Haljas metsas laulab lind,
Niit ja nurm on lille näinud, —
Tahab koju tuua sind. —

Seft mu kaunis, kallis neiu
Ole truu ja usu mind:
Tahan olla sinu peiu —
Ole sa mu õnne lind! —

A. Reinwald.

III. Rõemu laulud.

20. Rõemus mees.

Ma olen üks rõemus ja lustilik mees
Ja tuline waim, see elab mu sees,

See elustab, kihutab, põleb ja keeb
 Ja alati nalja teeb.
 Kui tuleb mind vaatama wiletsus
 Oh! kohutama kurwastus,
 Ei anna ma südames neile maad,
 Kui nad ka tahawad.

Kui kõht on mull täis, siis ka meel on mull hea,
 Saab sõprade seltsis soojaks weel pea,
 Siis hüppan ja kargan, löön kepsu kui tall
 Teeb kewadel puude all.
 Mull pole ka ialgi süda külm,
 Kui filmitsed mind ilus film,
 Siis tenasid kõnesid kedrab keel,
 Siis mahe mölgub meel.

Ja süda mull süttib ja õnn on mull uus,
 Kui lauluwiis lahkest kõlab mu suus,
 Kõik mõrudus, mure mu meelest on läind
 Ja rõemule aset teind.
 Nii maitsen ja armastan, laulan ma,
 Sest siis on magu elada.
 Oh lõpetä mu elu kord lauluga,
 Kui lähän magama! —

21. Laulgem!

Wennad, wõtkem wahwast laulda,
 Laulgem rõemfäst südamest!
 Mets ja maa ja meri kõlab,
 Kõlab lahkest lauludest.

Mis võib mõnufam weel olla,
Mõnufam, kui laulu heal!
Laulgem õues, laulgem laanes,
Laulgem Gesti kingu peal!

Gesti laul, sa kõla waljust'
Üle metsa, üle maa,
Pikksel pimel, kurwal ajal
Elu küinal ole sa! —

Oh, et ära läinud wennad
Pööraks jälle tagasi,
Siuks laulu-lõngad ühte,
Mis on läinud laiali! —

J. Kuhlbars.

22. Wanemuine.

Kui Kungla rahwas kultsel a'al
Küll istsid maha sööma,
Siis Wanemuine murumaal
Läks kandle lugu lööma.
; Läks aga metsa mängima,
Läks aga laande lauluga. ;,

Sealt saidwad lind ja lehepuu
Ja loomad laulu lugu;
Siis laulis mets ja mere suu
Ja Gesti rahwa sugu.
Läks aga j. n. e.

Siis kõlas kaunist' laulu wiis
Ja pärjad panti pähä

Ja muru eide tütrid siis
 Sai Eesti rahwas nähä.
 Läks aga j. n. e.

Ma laulan mättal, mäe peal
 Ja õhtu hilja õues,
 Ja Wanemuise kandle heal,
 See põksub minu põues.
 Läks aga j. n. e.

J. Kuhlbars.

23. Sja sõnad.

Minu isa ütles mulle:
 „Prii on jälle meie maa,
 „Prii on jälle meie rahwas,
 „Armas poeg, sest rõemusta!“
 „„Kudas priius meile tuli,
 „Ütle, isa, minule?““
 Sja ütles: „Priius tuli
 „Nii kui koidu täheke!
 „Priius hafas meile paistma
 „Nii kui kume wara koit,
 „Priius hafas helendama
 „Nii kui lofkaw koidu loit.
 „Priius tõusis nii kui päike
 „Koidu kultse kaisu seest:
 „Orjapõli puges ära
 „Nii kui udu päikse eest!“
 Mina must' isalt nõutsin:
 „„Kas meilt priius jälle kaub?““

Ja ütles: „Ei ta kau!
„Priius tõuseb, orjus waub!
„Wõimad ohjad jõge hoida,
„Kui ta woolab kewadel?
„Kes wõib priiust paelu panna,
„Kui ta paisub paistusel?
„Kes wõib meie metsal hüida,
„Kui on käes kewade:
„Kaasik, ära aja kasu,
„Lepik, ära lehitse!
„Kes wõib orasele hüida:
„Ära wõrsu, wõsu sa!
„Kes wõib haljal aasjal üelda:
„Ära hakka õitfema!
„Kes wõib tõusjal päewal hüida:
„Weere jälle tagasi!
„Teda pilw küll warjab wahest,
„Nga päew on ometi!
„Aleksander andis käsku:
„„Priius paista Gesti maal!““
Priius Gesti maal nüüd paistab,
Jäägu paistma igal a'al!

Dr. M. Weste.

24. Edasi!

Gesti pojad, edasi
Astkem oma radaši!
Laulgem rõemfäst' Loojale,
Pidupäewa toojale!

Lipumees, Kongi ees
 Lehwitagu lippu käes!
 Lauldes rõemu radasi
 Cesti pojad edasi!

Cesti tütreid edasi
 Niste auusaid radasi
 Nustaste isamaal
 Onnistuseks igal a'al!
 Kosuge, Kaswage,
 Kainelt, Kaunilt elage,
 Niste auusaid radasi
 Cesti tütreid edasi!

Cesti rahwas edasi
 Niste auusaid radasi
 Truuks jäädes isamaal
 Diguselle igal a'al!
 Saatke wiad, Püitke head
 Ühenduses alati!
 Niste auusaid radasi,
 Cesti rahwas edasi!

E. H. Linnutaja.

25. Kutsumine.

Tule nüid, tule nüid õiskama,
 Mu sõbrakene, ühes minuga!
 Kõlagu, elagu lauluheal
 Nii maa kui mere peal!

Ilm on ilus, heal on hea,
 Rind on rõemus, soe on pea,

Reha ferge nii kui kuul,
Jalg nii tuline kui tuul.

Oh kui kaunist linnukesed laulwad,
Süda hakkab hüppama,
Kui mu kõrwad ial seda kuulwad,
Lähäb suu mull helisema ka.

Oh tule, oh tule!
Meie heal, see käigu, kõlaga!
Meie süda ilma mureta
Laulu rõemus elagu!

IV. Mitmesugused laulud.

26. Kuld rannake!

Kuld rannake!
Mill jõuab laew su kaldale?
Ju wara kalli koiduga
Su poole wõtsin purjuta,
Ei weel su kaunist kallast näe
Siit üle kõrge laine mäe.

Kuld rannake!
Mill jõuab laew su kaldale?
Weel ikka wõera ilma piir,
Ei läigi ranna fini wiir
Sealt üle laia mere wee,
Kus lõpeb igaw laewa tee.

Kuld rannake!

Mill jõuab laew su kaldale?
Ma õhkan siin kui wäsinde lind,
Oh otsata on merepind!
Si tuul mu laewa lendes a'a,
Si mina weelgi randa saa!

Kuld rannake!

Mill jõuab laew su kaldale?
Kui õhtu päikse paiste käes
Sind wete wirwenduses näeks —
Oh fiiski raske, wilets järg,
Sest tee on hirmus pikk ja märg!

H. Reinwald.

27. Soowimine.

Rõrges kõlagu Gesti poegade auusus,
Wingu ilutsema õigus armsuses!
Kaunist' kaswagu nendes teadus ja tarkus!
Walguis walitsegu wabas wõimuses!
Wabas wõimuses!

Armsast' õitsegu Gesti tütarde õnned
Püha tulewiku pehmeil tiiwadel!
Selgelt säragu nendes headus ja ilu!
Õnne lehwigu nad õitsma õrnuses!
Õitsma õrnuses!

J. Järn.

28. Gesti laul.

Kuule, kudas heali helab
Wanemuise kandlest kõlab:

,: See on Eesti laul! :,
 Kuule, kudas männik mühab,
 Kudas jõgi jooksul kohab:

,: See on Eesti laul! :,
 Waata, jää ja lumi wälgub:
 Päitse paistel läiki wilgub:

,: See on Eesti laul! :,
 Waata põhja eha, koitu,
 Wirmaliste leegi loitu:

,: See on Eesti laul! :,
 Igas kohas heali helab,
 Heali helab, keeli kõlab:

,: See on Eesti laul! :,
 Kui sull rõemu, wend, siis tule,
 Kui sull kurbtust, tule, kuule:

,: See on Eesti laul! :,

Dr. M. Weste.

29. Hurraa!

Küll tuhatkortsse healega, hurra, hurra, hurra!
 Müid hüitaki' üle ilmanaa, hurra, hurra, hurra!
 Sest mingem kitsa kammri sees

Ja läbi haljast wäljadest,
 Müid rõemfaste, rõemfaste hurra õiskades:

,: Hurra, hurra, hurrallerallera! :,
 Me rändame rõemfaste hurra õiskades.

Kuis hülgab ilm nii ilusest', hurra, hurra, hurra!
 Kuis lehkwad lilled magufast', hurra, hurra, hurra!
 Ja ööpik hüiab põesa pealt,

Seft lastem kuulda laulu healt:
 Me laulame, laulame hurra õiskades:
 ;: Hurra, hurra, hurrallerallera! ;,
 Me laulame, laulame hurra õiskades.

Kui on meil süda rõemu täis, hurra, hurra, hurra!
 Siis tuleb meelde mängiviis, hurra, hurra, hurra!
 Kui kalafesed wetes seal
 Ja linnufesed oksa peal,
 Siis mängime, mängime hurra õiskades:
 ;: Hurra, hurra, hurrallerallera! ;,
 Siis mängime, mängime hurra õiskades.

Kui wiimaks hüitaks: koju kõik, hurra, hurra,
 hurra!
 Et otjas mängi lusti käik, hurra, hurra, hurra!
 Siis kodus uue hoolega,
 Tööd teeme rõemsa meelega.
 ah teeme, jah teeme tööd rõemsa meelega!
 Hurra, hurra, hurrallerallera! ;,
 Me teeme, me teeme tööd rõemsa meelega!

S. Jung.

30. Wägew laulja.

(Wiisil: Ma olen rõemus laulumees.)

Kui hakkab laulu lastema
 Ja panen heale helkima:
 Siis mäed ja metsad mühawad,
 Kõik kohad kõrges't kõlawad.
 ;: Ma olen wägew laulja. ;,
 Mu laul, see helgib heledast'

Ja tungib läbi tugewast',
 Et külad jookswad küsima
 Ja wallad warmalt vaatama:
 ; Res on nii wägew laulja? ;,

Mu emal oli hele heal
 Ja isal sellest selgem weel;
 Nad õpetasid õige heast'
 Mind laulu lastma ladustast'
 ; Sest olen wägew laulja. ;,

Nüüd tulgu tuhat Türgi ra'alt,
 Ehk sada lauljat Saksamaalt
 Mu wastu wõitu laulema,
 Kõik wõidan rõõmsalt ära ma!
 Ma olen wägew laulja.

M. Tõnisson.

31. Mafja ära!

Peremees, peremeheke,
 Perenaine, naisukene
 Mafja ära orja palga,
 Taju waeje lapse waewa!
 Kui ei mafja orja palga
 Ega taju waeje waewa,
 Küll siis tasud taemaesja,
 Mafjad Maria kojassa:
 Kõnnid küinarpuu peusja,
 Riide rullid kaendelusja,
 Otsid oma orjakessta,
 Palud palga tahtijada:
 „Tule orrja, wõta oma,

„Tule maene, wõta waema!“
 Küll siis mõistan, koston wastu:
 Kulla eit ja taadikene,
 Ets fina maksnud sealla maala,
 Kus minu pihta piinatie,
 Käsiwarssi waewatie;
 Ei mina taha taewaessa,
 Sini pilwede seassa,
 Walge pilwede wahela,
 Kolme koidu keskeella
 Wastu wõtta waese waema!

Rahwalaul. M. Lõnisjoni.

32. Wäike postimees.

Kui rõemus on mu meel!
 Kuis lustil laulab keel!
 Ma rändan mööda ilma,
 Ei karda sooja, külma;
 Kord olen siin, kord seal
 Ma oma reisi peal
 Ja ikka hüiab mu heal:
 Ma olen väike postimees,
 Maailm on lahti minu ees,
 Halloo, hallii, hoi lallalla!
 On lahti minu ees.

Kas kena kewade,
 Eht sume sügise,
 Kas juwi eht ka tali,
 Kui külmal on wäga waii,

Mull ikka rõemus meel
 Dn oma pital teel
 Ja sekka hüiab mu keel:
 Ma olen wäike postimees,
 Maailm on lahti minu ees,
 Halloo, hallii, hoi lallalla!
 Dn lahti minu ees.

Rui mina rõemjaste
 Kord sõidan külasse,
 Siis kõik mull rutwad wasta
 Ei taha mööda lasta:
 Mull kirjad, pakid peal,
 Need teewad rõemu seal
 Ja sekka hüiab mu heal:
 Ma olen wäike postimees,
 Maailm on lahti minu ees,
 Halloo, hallii, hoi lallalla!
 Dn lahti minu ees.

Rui on mull otsas tee
 Ja jõuan kodusse,
 Siis naine wastu tõttab,
 Mu riided seljast wõtab,
 Siis kõigil rõemus meel,
 Et olen elus weel
 Ja sekka hüiab mu keel:
 Ma olen wäike postimees,
 Maailm on lahti minu ees,
 Halloo, hallii, hoi lallalla!
 Dn lahti minu ees.

Kui viimaks juren ma,
 Eks kõi mind mäleta,
 Ma püitsin õigust ilmas
 Küll iga mehe silmas.
 Mu haud siis seisab seal
 Ja ristil kiri peal,
 Mis ise soomis mu meel:
 „Siin hingab väike postimees,
 „Nüüd rahul waitse haua sees.“
 Siin hingab väike postimees,
 Nüüd rahul haua sees.

Dr. K. U. Hermann.

33. Kodu.

Meil aia-äärne tanawas,
 Kui armas oli see,
 Kus kasteheinas põlwini
 Me lapsed jookšime.

Kus ehani ma mängisin
 Küll lille, rohuga,
 Kust wanataat kae kõrval mind
 Tõi tuppä magama.

Küll üle aia tahtsin siis
 Ta kombel waadata.
 „Laps oota,“ kostis ta, „see aeg
 Dn tiir küll tulema!“

Neg tuli. Maa ja mere peal
 Silm mõnda seletas, —

Ei poolt nii armas polnud seal
Kui küla tanavas! —

L. Koidula.

34. Meie elu.

Kui mina alles noor weel olin,
Lapse põlves mängisin,
Ei mina teadnud muud kui seda,
Mis mina nägin filmaga.

Rõem teeb lastel laulu heale,
Raunimaks kui kandle feel.

Ei me tea, kas me saame,
Siin weel kofku tulema.

Meie elu on siin ilmas
Nii kui linnul oksa peal.

Näitab ennast rõemul, jüiski
Süda on täis kurvastuust.

Rahwa juust.

35. Ei weel!

(Wiisil: Kui üksi metsas laulan ma.)

Kas tuleb koju kuningas,
Kes põhja merel purjetas,
Sest kägu kukub koidu a'al,
Koer haugub haljal muru maal?

Ei tähenda see seda weel,
Waid tema wahib sinu peal,
Et hammustaks sind walufast'
Kui usud teda usinast'.

Sest lipitseb ta sabaga,
Et tahab saaki meelita:
Mis rohkem armul annaks sa,
Et tema paun võiks paisuda.

H. Reinwald.

36. Kes warjab?

(Wiisil: Sealt Lääne mere kalda pealt.)

Kes warjab waimu-ilma ust?
Waat', pime pilw nii paks ja must.
Mill kõrged, kultsed wärawad
Mu rahwa silma säravad?

Kes jõuaks seda meelita,
Et tuleks tuul nüüd rutuga,
Wiiks pime warju päik'se pealt —
Siis paistaks kuldne wäraw sealt.

H. Reinwald.

V. Kewade laulud.

37. Dotamine.

Küll pikki filmi ootame
; Uut kewadet me kõik, ;,
Mill jälle lähäb lehile
Kõik maa ja metsa paik.

Oh tule kallid kewade
Too lille, laulu healt,

Me wastu sulle õiskame
Siit lume wälja pealt!

B. Liebus.

38. Tere!

Dh tere, kallis kewade,
Su linnu kooriga,
Sa kõiki kuuljaid lahkest
Nüüd wõtad rõemusta!

Rui armsaste ja ehitad,
Mis näeme filmaga,
Et õite waiba wenitad
Nüüd üle ilmamaa.

Ruis lõhnab õitswa õie hais
Nii lahkest sinu suust;
Nut elu kõik su õhk on täis
Ja selget rõemustust.

Seft saagu uueks sinuga
Nüüd meie süda, meel;
Gesmargiks, saatjaks oled ja
Meil, meie eluteel!

S. Jung.

39. Kewade tulek.

Su raskest talwe unest ärkab üles
Maa oma kange külma kätte alt,
Su wainne õhtu tuul tall mängib süles,
Runi kõik ehib haljalt, ilusalt.

Uus elu näikse kõige loomu tujus,

Mis ilmub aasal, metsas, põldudes
 Ja päike waatab wete peegli kujus,
 Ka oma lahket nägu naerat'tes.

Ja kirjud lilled, mis nüüd aasu kat'wad
 Dn kõige südant rõemus paisutan'd;
 Ka, keda furnu-aia künkad matwad,
 Dn rohiline muru kaisutand.

Waat kõigil pool uus elu juba ärkand
 Ring päik'se wõimul kosub mets ja maa!
 Oh süda, eks sa pole seda märkand?
 Et wõta Loojat lauldes tänada!

S. Jung.

40. Tulnud.

Nüüd õuue, õuue! wäljad
 Ja metsad lõhnamad!
 Kõik mäekingud haljad,
 All õitswad maasikad.
 Mu süda, wõidu hüia,
 Laul, taewa poole püia,
 ∴ Sa linnu healega! ∴,

Sind päik'se terad wõitnud
 Ka mure paelte seest,
 Su ümber õhud kõitnud
 Nii kindlat sõlmekest!
 Laul üles, üles püia,
 Maailmal teadust hüia:
 ∴ Tu tulnud kewade! ∴,

L. Koibus.

41. Kewade kiitus.

Kui ilus on küll kewabil,
 Mill kõik uut elu saab,
 Kui tärkab, õitseb roosi lill
 Ja mets ka haljendab.

Weel ilusam, mis kannab põld,
 See toidab, katab meid,
 See on meil kallim weel kui kuld,
 Mis tasub meie tööd.

Siis lõikame siin rõemuga
 Ja wihud kanname,
 Ning sööme leiba mureta
 Ja tänu anname.

S. Jung.

VI. Suwe laulud.

42. Suwe teretamine.

Tere, armas lilleke
 Halja rohu süles!
 Unest suwe soojake
 Aratand sind üles.

Jälle armas Looja tõi
 Sulle kultse kuue,
 Päike patši lahti löi,
 Sidus siidi uue.

Pähä oled pruudi auu
 Rohu riikis saanud,
 Kuni wilum Mikhle-kuu
 Saab sind närtsitanud.

Glul-aened minule
 On kui lillekesed:
 Ditswad noorelt nobedalt,
 Närtsiwad kui lesed. —

H. Reintwald.

43. Maasikas.

Metsas seisi maasikas,
 Maasikas nii ilus.
 Poiss läks metsa karjaga
 Wagust paika otsima,
 Leidis marja wilus.
 Oh sa magus maasikas,
 Maasikas nii ilus!

Ütles poiss: Ma nopin sind,
 Maasikas nii ilus!
 Rostis maasik: „Lase mind,
 Karjapoiss ma palun sind,
 Paisuda weel wilus! —“
 Oh sa magus maasikas,
 Maasikas nii ilus!

Poisik noppis maasika,
 Maasikas nii ilus;
 Ei ta wõtnud palumist
 Marjavarre kaebamist

Kuulda puude wilus.
Oh ja magus maasikas,
Maasikas nii ilus!

J. Kuhlbars.

44. Rõemu näe!

Rõemu näe,
,: Waat sui on jälle käre! :,
Sest wõtkem wälja tõtta
Ja suwet wastu wõtta,
Ja, ja, ja,
Waat sui on jälle käre!

Rõemu näe,
,: Waat sui on jälle käre! :,
Et tõstkem laulu heale,
Siis ärkab suwe elu,
Ja, ja, ja
Waat sui on jälle käre!

Rõemu näe,
,: Waat sui on jälle käre! :,
Niid talwe wangi pantud,
Meil armas suwe antud,
Ja, ja, ja
Waat sui on jälle käre!

J. Sung.

45. Linnuke.

Linnuke oksa peal
Oh küll nii weike teal,

Et waemalt näeb,
Laulab nii kenaste,
Et rahwas rõemfaste
;: Kuulama jääb. :;

Lilliksed kewadel
Tuhandil karr. adel
Ditfewad teal;
Kes nüüd neist mööda lääb
Ja nende ilu näeb
;: Rõemustab seal! :;

Wesi, et weere ja
Langewa lainega
Drusse mäelt!
Kõik, kes jäänd jänusse,
Tõttawad ojale,
;: Soowad kõik sealt. :;

Mõtelge järele,
Kes kõik nii targaste
Ette meil toond!
Linnukest, lillikest,
Liikumwat lainekest —
;: Looja kõik loond! :;

J. Jung.

46. Kullerkupp.

(Wiisil: Metsas kõndis poisikene.)

Wõitu nähti lillikesti
Heina maa peal õitfewat,

Kullerkupp seal põlgas teisi,
Kaswis kõrgilt kõrgesse.

Paju põesas ilu ehtes
Wäänis pead ta toredast',
Hüidis: „Kuz on ial lehtes
„Minu farnast lillikest?“

Kui ta alles nõnda hooples,
Kõrgis mõttes kõneles,
Kohas põesas tuule hoodes
Peksis teda uimaseks.

Toibunud, kui nõuiks mõttis
Suurest jälle kaswada,
Waljust' siis ta hüida tõttis:
„Keda nüid weel kardan ma?“

Suus tall alles suurus sõnad,
Keele kidas kõrgistus:
Kullerkupu ilumunad,
Juba murdis karjapois.

Kurwalt waatab põesast wälja
Kuiwand känd ja kõneleb:
„Wõtku auu ja uhkus nalja;
„Näe, mis ta nüid mulle teeb!“

U. Reinwald.

47. N o o s.

Koosi nägi poisike
Sitswat nõmme kingul,
Ilus koidu karwane,

Sooksis ligi rutuste,
 Bahtis suurel rõemul
 Roosifest, mis punane,
 Roosi nõmme kingul!

Ütles pois: „Ma murran sind,
 „Roosi nõmme kingul!“

Bastas roos: „„Ma haawan sind,
 „„Et piad kaua meeles mind
 „„Kui teed waeva minul!““
 Roosife nii punane
 Sitses nõmme kingul!

Ja see kuri poisife
 Murdis roosi lilli;
 Poissi haawas roosife,
 Et ta karjus nobeste
 Puhus nutu-pilli. —
 Roosife, nii hellake,
 Mifs sa haawad kibest'?

S. Jung.

VII. Öhtu laulud.

48. Öhtu päife.

Kuldne öhtu päife
 Ilus oled sa,
 Sinu armast läife
 Baatan rõemuga.

Juba noorelt näinud
Sind hea meelega,
See mind kihutanud
Digeft elama.

Sinu selgest tujust
Õpetust ma sain,
Pöörsin paha tujust,
Tõe sõbraks jäin.

Sellepäraft, päike,
Hüian tänu sull!
Jäägu weel su läike
Glu-juhiks mull! --

M. Tõnisson.

49. Öhtu õhud.

Öhtu õhud sõudwad kala
Lepa lehti libistes;
Lustil laksu lööb nüüd kala
Järwe pinna selguses;
Pea jääb ta hingama.
Maga sa, rahuga,
Helde, ilus neiuke!
Head ööd soowin sinule!

Druft tõuseb öhtu wilu
Udus üles hiljufsi.
Ditse tule hele ilu
Wilgub kaugel wagufi,
Hakkab pea kustuma.
Maga sa, rahuga,

Helde, ilus neiuke!
Head ööd soowin sinule.

Iga lind nüid hingab rahul
Puie laiul latwadel,
Kasemetsa lõhna lahul
Üksi ööpik hüiab weel,
Ilusama healega:
Maga sa, rahuga,
Helde, ilus neiuke!
Head ööd soowin sinule.

Cha helgib weel nüid wäähä,
Ghatäht nii heledast';
Minu film ei finni lähä
Ei ta wäsi walwamast,
Kaua weel küll waatab ta.
Maga sa, rahuga,
Helde, ilus neiuke!
Head ööd soowin sinule.

Dr. M. Weste.

50. Sö tulek.

Sö nüid jõuab jälle
Dma rahuga;
Kuldne õhtu päike
Läinud hingama.

Heinamaalt weel kõlab
Kena laulu heal

Ja ka ööpik hüiab
Halja oksa peal.

Õde wesi woolab
Läbi heinamaa,
Woolab läbi metsa,
Merde hingama.

Une-waip nüid wajub
Üle metsa, maa.
Raitsjad rahu-tiivad
Mind nüid katke ka!

J. Kuhlbarš.

51. Öhtu kaju.

(Wiijil: Miis ja nutab lillekene?)

Lahkelt lapsi lahkumaie
Kutsjub öhtu kelluke,
Päewa waewast puhkamaie
Une pehme rahule.

Kultses ilus kuu ju kumab
Tuhat tähte särades,
Taga taewa piire punab
Öhtu ilu, filma ees.

Waga meel ja süda, lootke
Kõrbest waates kõrgele —
Hlujamat ilma ootke —
Kuni: waim saab wõidule!

H. Reinwald.

52. Öhtune soow.

(Wiisil: Mis ja nutad lillekene?)

Uinu, unewaiba warjul
 Kallis, kuldne neiuke,
 Öötsutagu diisi peale
 Önne öht' sull örnaste!

Unenägu ilmutagu
 Igatsusi hingele,
 Kurwastusi kustutagu,
 Saatku fantust kaugele!

Olgu ikka wahwad waimud
 Hoosaks hoidjaks sinule,
 Kosugu su armsad aimud
 Uue jõuule jõutsaste! —

M. Tõnisson.

53. Öhtu rahu.

Rui päewa käre aega
 Ei annud palwele,
 Siis astu öhtul õuue
 Ja waata ülesse!

Rõik wagusalt nad hiilgwad
 Ja waatwad ülewelt,
 Sind teretawad tähed
 Rui isa filmad sealt.

See käsi, kes neid seadis,
 Et forda mööda nad
 Seal taewa lautusel
 Rõik käiwad, piirawad:

See kange käsi kaitseb
 Ka mind mu eluteel
 Ja waimu wäega wõiab,
 Ta ingel käib mu eel.

Sest rahul on mu süda
 Ja laulab rõemuga:
 „Hing kannata ja oota,
 Sind wiiaks' koju ka! —“

K. Koidula

L. Koidula.

VIII. Rahfumise laulud.

54. Kui mu kallist isa talu.

(Wiisil: Homme tuleb teele minna.)

Kui mu kallist isa talu
 Jumalaga jätsin ma,
 Tundis minu süda walu,
 Mis ei wõi ma ütelda.

Wärawalt ma üle wälja
 Sõitsin wenna saatusel,
 Sõitsin üle kingu selja,
 Rüst weel kodu nähtawal.

Wend mull ütles: „Ära nuta,
 Ära enam kaeba nii!“
 Mina wastu: „Ära rutta,
 Siit näe: kodu wiimati!““

„Hoia hobust kinni wähä,
 Las' mind waata tagasi,

Oh ei saa ma enam nähä
Iša talu ialgi!" "

" "Jumalaga isa maja,
Armsad kohad, karjamaa!
Taemas anna, mis teil waja,
Jumal teid küll õnnista!" "

Dr. M. Weske.

55. Jää Jumalaga!

(Wiisil: Sealt Lääne mere kalda pealt.)

Küid lahkun ära isamaalt
Ja isa maja warju alt,
Pian wõeral' maale minema
Ja saan seal wõeras olema.

Jää Jumalaga, isa ja,
Sull ütlen tänu otsata,
Et oled poega õpetand
Ja meheks teda kaswatand.

Jää Jumalaga, emake,
Kes armastab mind heldeste!
Sull lahkun mina filmawees,
Su õppust hoian südames.

Küid Jumalaga, õeke,
Sind armastan ma hellaste!
Oh ära nuta ärdaste,
Sa rõhud minu südame!

Jää Jumalaga, kallis wend!
Oh ära kurwasta nii end!

Mees piab sõtta sammuma
Ja isamaa eest wõitlema.

Ja sina, minu neiuke,
Mu ilus, hella õieke!
Müid sinust saan ma lahutud
Ja püüsi külge laulatud.

Müid jätke järel' hale nutt,
Mind hüiab käsk, mull kibe rutt,
Mull julgus juurdeleb südames
Ja kaswab üles kanguses.

Dr. M. Weste.

56. Wahi mõtted.

Küll seisab pikal pimel ööl
Nii ainu üksi wahi töööl,
Mu mõtted aga käiwad seal
Mu armukese teede peal.

Kui lipu alla tulid ma,
Siis ehitas mind armuga,
Ja nuttis minu rinna na'al
Ja ütles: Truu sull igal a'al!

Ta on nii helde, tasane,
Ta armastab mind kindlaste,
Sest tuksub süda külmal ööl
Mull waljult, soojalt wahi töööl.

Ohk istud kamri nurga sees,
Sull kustub küinal woodi ees,
Sa saadad palweid südamest
Müid üles oma peiu eest.

Kui film ja süda nutawad,
Et halwad ajad algawad:
Jää wait ja maga mureta,
Truu Jumal meid ei uneta!

Kell hüiab ju, nüüd tuleb tund,
Mis lahkust toob ja magust und:
Oh kanna, kallis, une sees
Mind oma wagas südames.

J. Kuhlbarš.

57: Kodust kaugel.

(Wiisil: Homme tuleb teele minna.)

Miks nii kurb on minu süda?
Miks nii mures minu meel?
Meel on mures, kurb on süda,
Et ma kodust kaugel weel.

Dali külm ja kuri lähäb,
Kätte tuleb kewade;
Sumi soe ja sume lähäb,
Kätte jõuab sügise.

Tuleb kewade aeg ette:
Tooming tõttab lehile,
Raasik lehti lehwitelleb,
Kuusel kaswab kähike.

Tuleb sügise aeg ette:
Tõtwad lehed toomingast,
Kasest lehed kahanewad,
Käbi kukkub kuusikust.

Aga mult ei kurptus kau
 Isamaale igatsus,
 Ei mult muret ära murra
 Böera ilma iludus.

Böeral maal on uhked linnad,
 Külad kenad, ilusad,
 Böeral maal on laiad jõed,
 Mäed märka kõrgemad.

Aga minu isa kodu,
 Isa maja, kamrife,
 Beike küla, kink ja oja —
 Armsamad nad minule!

Dr. M. Weste.

58. Koju igatsus.

Mu sõprade hooned seal kinkude peal
 Ja isamaa wäljade laulude heal,
 Mu isamaa nõmmed ja õitsewad puud,
 Kui teid aga leiaks, ei nõuaks ma muud.

Dh pilweke, kuhu sa ruttad küll nii?
 Mu isade maale nüid sõnumid wii:
 Mull terwita kõiki, kes tunnemad mind!
 Dh rutta nüid ikka, sa ujuja lind!

Ma olen kui wangis. Dh kuuleks ma weel,
 Kui mõnustast' kõlab mu isade keel!
 Kui wiimaks ma uinun, siis leiaksin ka
 Ma rahu, su põues, mu isade maa.

F. Kuhlbars.

IX. Kurptuse laulud.

59. Linda õhkamine.

Sealt Lääne mere kalda pealt
 On kuulda Linda leina healt,
 Ta õhlab raskest südamest
 Ja leinab kallist kaasakest:

„Oh Kalew, et nii wara ja
 Ju pidid surmas närtsima!
 Ma olen üksi ilmas nüid,
 Ei olnud mull, ei sinul süid.

„Mu pika leina pijarad
 Su mängu-muru täidamad;
 Kus, kaasa, rõemul kõntsiime,
 Seal laenetab nüid tiigike.

„Seal mängib ükskord rõemjaste:
 Su kõige noorem pojuke,
 Su kotgas ja su rauast rind,
 Mu tuike ja mu pesalind.

„Oh Kalew, tule uuest' ja.
 Weel tedre tütart kosima;
 Kui kaua, kallis, tahad ja
 Küll kalmu-kamris wiibida?

„Kui kuuled sarwe pae pealt
 Ja wainult Wanemuiise healt;
 Siis kalmud katki purusta
 Ja tõuuse uue jõunga!

„Ei saa siis Linda leinama,
Ei filmawesi woolama:
Siis elan uue iluga
Ja uuest' õiskab Eesti maa!”

J. Kuhlbars.

60. Miks ja nutad?

Miks ja nutad, lillekene,
Mupud sull täis pisaraid?
Kas ja rasket hinge walu,
Hellake, ka tunda said?

On sull Eesti pind ka rääkind,
Waike öö sull teadustand
Ennemuistsest rõemupõlwest,
Kadund õnnest pajatand?

Tõsta pead, oh õiekene,
Koit on saanud isandaks!
Dma terad hülgwalt saadab,
Et nad nuttu kuivataks.

Kui ta lõuna walgust puistab
Üle õitswa isamaa:
Oh, kuis tahame tal tänu,
Õis, siis wastu õhkada!

L. Koidula.

61. Tiiu tasane ja helde.

Tiiu tasane ja helde,
Oli armas minule:

Pea ta õitses, pea ta närtsis,
 Ditses, närtsis surmale.

Nõnda ruttab rõem siin ilmas
 Üirikese iluga.

Täna paistab päike selgest',
 Homme pilved katawad.

Kerge muld ka katku kinni
 Minu kallist armukest,
 Lilled õitsku haura harjal,
 Dõpik laulgu haledast'!

Aga Tiiu õitseb jälle
 Närtsimata iluga:
 Tule tund ja wii mind senna,
 Kus meid surm ei lahuta!

Rahwa suust.

62. Silmawett ma olen.

Silmawett ma olen palju küll waland,
 Et ma siit pian lahkuma;
 Iga maja, kus ma mureta eland,
 Jätan kurwa meelega;
 Kodumaa sust lahkun nüüd,
 Wõeraks jääb mull sinu hüüd,
 Sest nüüd Jumalaga jää!

(Iga salmi wiimast sõna 4 korda!)

Jumalaga roosid aias ja lilled
 Mis mull armsad aasa peal!
 Ei wõi mina enam teid, minu kallid,
 Harida ja kasta seal.

Armsad lilled, minuga,
Nutke, täna lahkun ma,
Sumalaga jääge ka!

Sumalaga, teie õitseswad väljad,
Kus ma wihku sidunud!
Sumalaga, metsad, lepikud haljad,
Kus ma wilus istunud!
Mäed, orud, siit maailm,
Ei näe enam teid mu film!
Sumalaga jääge kõik!

S. Jung.

X. Sõda laulud.

63. Koidu heli.

Koidu heli, koidu heli
Täna tood mull surma walu!
Sõda trummid warsti hüidwad,
Kuulid meeste elu püidwad,
Tapwad sõpru wõi ka mind.

,: Pea mõeltud, :,
On kõik rõemustus meilt wõetud;
Gila sõitsin uhkest mina,
Täna lastaks rindu tina,
Homme külma haura sees!

,: Oh kui wara :,
Raub iludus meilt ära!
Kiidad ja küll oma palgeid

Burpurpuna, piimawalgeid:
Oh, need roosid närtsiwad!

,: Süntku nõnda :,
Mull kui jumal tahab käända!
Julgeste nüid lähän sõtta
Ja kui surm mind tahab wõtta,
Sureb wapper sõamees.

Dr. M. Weste.

64. Laske lipud lehwitada!

Laske lipud lehwitada,
Mõegad teed meil raijuge!
Jumal jubib wõidu rada,
Wäriise, ja waenlane!

Wägi marsib, kassak ajab,
Mõegad odad walgumad,
Sõa käsufõna kajak,
Sammud kõigutawad maad.

Jäta püha Lääne pinda,
Waenlane, siin näed meest!
Kuju poole pööra rinda,
Kättemaksja meeste eest!

Wandugeme püh...annet,
Gesti mehed wanduga...
Isamaad me Looja annet
Soitkem ikka hooljaste!

Jooksku higi, jooksku weri:
Antkem waenlaselle tuld!

Waba olgu Lääne meri,
Waba Eesti muld, ja kuld!

Dr. M. Westec.

XI. Karjaste laulud.

65. Rõemus Karjane.

Ma rõemus karjane,
Siin hõiskan halja metsa sees,
Mull lamma kari ees,
Siin olen kuningas!
Jah, ja, ja, ja,
Ma olen rõemus karjane,
; Kes weel mu sarnane? ;

Siin halja metsa sees,
Kus kullerkupud kaswawad
Ja linnud laulawad,
On nii kui paradiis!
Jah, ja, ja, ja,
Ma olen rõemus karjane,
; Kes weel mu sarnane? ;

Oh! küll on kuningal
Kupud kalli kuue ees,
Käto kultse kammri sees,
Tall mure süiski pegs.
Jah, ja, ja, ja,
Si temaga ma waheta,
; Siin elan mureta! ;

Kuld mure
kuus kultse

Kui õhtu koju lä'an
 Siis jääb mu lepit lufuta
 Ja kannid kaswama;
 Neid homme jälle näen.
 Jah, ja, ja, ja,
 Ma elan ilma mureta
 ; Seal oma karjaga! ;,

S. Jung.

66. Hüiawad.

Hüiawad, pasunad:
 Tõuske üles magajad!
 Lähäme karjased
 Metsa karjaga!
 Tallekesed, lambad ka
 On kõik rõemjad meiega,
 Siit ja sealt, põllu pealt
 Kuuldaks laulu healt.

Liblikad kõiguvad,
 Metsa poole lendavad;
 Muullikad, talluvad,
 Wilu otsivad.
 Metsas on nii wärste õht,
 Metsas pehme siidi põht
 Metsa sees, põesades
 Selge allik sees.

Päike nii waguſi
 Pilwed ka, ujuwad
 Üle metsa, maa.

Lähäb päike loojale,
 Lähme koju karjased;
 Rõemus meel, ikka weel
 Rõnnib meie eel.

J. Kuhlbarš.

XII. Mängi laulud.

67. Tõnts ja Wiiu.

(Wiisil: kewadise päik'se paistel.)

- Tõnts: Tere, Sakala maa neiu!
 Tere, Wiiu, tere sa!
 Soowin olla sinu peiu,
 Kas sa mind ei armasta?
- Wiiu: Ei ma Tartu Tõntsu taha,
 Mine minust kuulmata!
 Oma Kadri jätsid maha,
 Nõnda teed ka minuga.
- Tõnts: Neiu, sinu jutt on wale,
 Mis sa mulle räägid nüüd,
 Minu meel on wäga hale,
 Ütle, mis on minu süüd!
- Wiiu: Riisug'sel on palju pattu,
 Kes kõik jõuab lugeda;
 Õnnelik on, kes ei sattu
 Tema wõrku siplema.
- Tõnts: Sina laimad wihast, waimust,
 Tiutad mind asjata;

Nimeta mull ühte ainust
Tehtud süidi tõega!

Wiiu: Miks sa tegid kurrja kära
Tuhat korda Taara mäel?
Tahtsid kurrja lõhku ära,
Käisid Kilplas käsi kael.

Kadri: Ära püia palju raha,
Minu kallid kaasake!
Ära jäta minu maha,
Üksi kurja ilmasse!

Tõnts: (Kadrile) Mine, mina põlgan rotti,
Kadri, mine kaugele!
Armastan suurt raha fotti,
Seda toob mull Wiinke.

A. Reinwald.

Täheendus mängi seletuseks: Mängijad käivad ringis. Esimene lähemad pois ja tüdruk (Tõnts ja Wiiu) ringi kes-
kelle ning Tõnts hakkab Wiitut teretates laulma: Tere Sakala
maa neiu j. n. e. Wiiu viimase salmi laulmise järele, mill ta
Tõntsu süttab, tuleb Kadri ringi sisse, astub Tõntsu ette ja lau-
lab: Ära püia palju raha j. n. e. Wiiu lähleb teiste mängijate
sele. Kui Tõnts oma salmi on ära laulnud ja Kadri minema
laatanud, siis tantsib ta mõne ringi ja mäng on lõp-
nub.

68. Kes aias?

Kes aias? kes aias?

Mesilane aias.

Mis nimi? mis nimi?

Juudas teab, mis nimi.

Olgu nimi, mis tal on;

Sellel aastal naist ei saa;

Teise aasta fewadel,

Siis saab noore naise.

Räi läbi, käi läbi,

Räi läbi roofi lilledel!

Räi läbi, käi läbi,

Räi läbi kalli kaasiku!

,: Otsi aset, kust ja saad!

Lütkka teine fiske! :,

Rahwa suust M. T.

Spetus: Mängijad käivad ringis, üks on ringi keskel. Kui sees oleja pois on, siis laulakse „erilane aias“ j. n. e., aga kui ta tüdruk on, siis laulakse „mesilane aias“ j. n. e. Sõnade „käi läbi, käi läbi“ laulmise ajal jookseb sees oleja ringis seisjate vahelt läbi, kuni ta teise enese asemelle ringi keskelle lütkab. Siis võib mäng eest otjast jälle algada.

69. Pime kuff.

Lauljad: Pime kuff, nüüd otsi ja
Oma kana ülesse!

Mis ta nimi, üttele ka,

Siis sa hakkad nägema!

Üks, kaks, kolm!

Nüüd walmis on ju kõik!

Pime kuff: Te piate wait kõik olema
Ja minu poole vaatama!

Lauljad: Kõik tahame wait olla ka
Ja sinu poole waadata.

Rahwa suust M. T.

Spetus: Kui ringi sees oleja, kelle silmad rätikuga on
linni köidetud, neiu on, siis laulakse: „Pime kana“ j. n. e. Kui
kõik on wait jäänud, siis astub pime kuff ühe mängija ette ning
ütleb: „Kõõruta kui kana!“ ehk käsib teda muu looma ehk linnu
kaast teha. Kui pime kuff küsitava healest ära tunneb ja nime
leütleb, siis jääb see tema asemelle pime kufeks ehk kanaks ja
mäng algab jälle.

70. Kosja mäng.

(Wiisil: Olen waene wõeral maal.)
 Kurb on wäga minu meel,
 Et ma olen üksi weel,
 Ei mull maitse leib ei leen,
 Ega kohwi koguni:
 Tahan feltsi otsida,
 Kaasakesta kosida,
 Kes mu kurbtust kustutab.
 Ja mu walu waigistab!
 Kulla neiu, tule ja
 Ja mull feltsiks ole ka!
 Rätt sull annan kõwaste,
 Truudust luban südamest,
 Tahan hoolsast hoida sind,
 Armastada auusaste,
 Arwitada alati,
 Rahju eest ka kaitseda!

Tantsides:

; Kullakene, kallikene, kaunikene, hellake!
 Oh ma palun, tuikene, tule ikka minule! ;,

M. Tõnisson.

Spetus: Efti on peiu üksi ringi sees. Sõnade „Kulla neiu tule ja!“ laulmise ajal wõtab ta walitud neiuksese ka ringi sisse, kus lubamisi lauldakse. Laulu wiimaste sõnade ajal tantsivad peiu ja neiu paaris, aga ring seisab. Kui wiimaseid sõnu tantsimise ajal kaks korda on lauldud, siis on ka mäng lõpnud.

71. Nisu niitmine.

(Wiisil: Eila õhtu nägin sind.)

Niidan nisu nobedast',
 Kannan kokku kabe...

Tuuled tormid tõusemas,
Pilved vihma viskamas.

Ei mull õitse õnneke,
Ei mull kaswa karjake,
Ei mull kosu korjatus,
Et mull puudub kaasake!

Pian hoolast' otsima,
Kabedaste kargama:
Kulla nägus neiuke,
Tule seltsiks minule!

Otsigem kõik hoolaste,
Noppigem kõik nobeste,
Hoolas leiab oma ja
Hooletu jääb ilma!

M. Tõnisson.

U p e t u s: Mängijad teevad, teine teise käest kinni võttes suure ringi. Peitkene on ringi sees ja püüab niisugusid tegusid teha, kudas laulus lauldakse. Kolmanda salmi viimase sõna ajal võtab ta mängijate seast ühe neiukese oma kae kõrva. Seda nähes lasewad teised mängijad kätest lahti ja hakkawad segi kõndima, wiimast salmi lauldes: „Otsigem kõik j. n. e.“ Viimase sõna ajal lööwad kõik paari. Kes üksikuks jääb, on hooletu ja piab selle trahwiks ringi keskelle astuma, kui weel mängitakse.

72. Miks maha jätsid?

1. Peigmees, miks mind maha jätsid
Omal uue pruudi wõtsid?
Oi häbi, häbi, häbi!
Omal uue pruudi wõtsid.

2. Mina nii kui roosilill,
Kullerkupp ja jaanilill.

Igas kuus ma õisi kannan,
Dideft õunu wälja annan!

3. Minu aiast marju nopfid,
Puude otsast õunu wõtsid,
Keid siis uuel pruudil wiisid,
Armuga ta kätte andsid!

4. Siis ma tundsin walu sees,
Et mu peiu petis mees!
Di häbi, häbi, häbi,
Et mu peiu petis mees!

5. Meesterahwal libe keel,
Petis jutt ja kerge meel.
Di häbi, häbi, j. n. e.

6. Dösel petab pime sees,
Päewal wannub walge ees.
Di häbi, häbi, j. n. e.

7. Wannub ihu, wannub hinge,
Wannub oma lubamist.
Di häbi, häbi, j. n. e.

8. Sellepäraft lähän ära,
Lähän ära nutuga!
Mi walu, walu, walu,
Lähän ära nutuga!

Rahwa juust M. Tõnisson.

Õpetus: Peiukene ja neiukene on ringi sees. Neiukene püiab peiukest noomida, sõrmega enese ja tema peale näidates, nii, kudas laulu sõnad tähendawad. Wiimase sõna laulmise ajal lähäb ta nuttes ringi seest wälja. Peiul on õieti häbi, waatab maha poole. Kui neiu on nuttes ära läinud, siis pueb ta tema ringi seest wälja. Mõlemad saadawad wäljaminees oma wääri-
list eneste asemelle, et mäng jälle wõiks algada.

73. Gesti mees.

Rõik: 1. Siin istub Gesti mees,
Siin weikse ringi sees;
Siin istub õige Gesti mees,
Siin kena, weikse ringi sees;
Hurraa! Ta elagu!

2. Ta tõuseb tooli pealt
Ja rändab wälja sealt,
Gest üksik elu, Gestklasel,
Dn kurblik lu ilma peal.
Hurra! See tadugu!

Peiu: 3. Siin, selle ringi teel,
Ma panin tähele
Head Gesti neidu, ehitud,
Kes minu südant rõemustas.
Hurraa! Ta elagu!

4. Nüüd tehke lahti tee,
Mind laske ringisse,
Et otfin oma armukest,
Kes ära kadus minu käest!
Hurraa! Ta elagu!

5. Oh tere inglise,
Sind leitsin ülesse!
Me armastame teine teist,
Tõest' kõigest soojust südamest.
Hurraa! Nüüd elagem!

6. Nüüd armas armuke,
Dn tarwis waadata,
Kas selts on ühelmeel elu ka

Ja armastavad teine teist.
Hurra! Siis elagu!

Peiu ja neiu: 7. Me kahelkesti siin,
Sa üksipäini seal!
Me armastame teine teist,
Sull pole rõemu kellegist!
Hurraa! Me elame!

8. Müüd tule ringisje
Ning seisja meie ees
Ja ole wahwa Eesti mees,
Kell Eesti weri südames!
Hurraa! Ta elagu!

Rahwa suust: E. Pärmann.

Spetus: Esimese salmi laulmise ajal istub poisj ringi keskel tooli peal; teise salmi ajal lähäb ringist wälja; kolmanda ajal kõnnib ta wäljapool ringi; neljanda ajal tuleb sisse; viienda ajal wõtab leitub neiu ringisje; kuienda ja seitsmenda ajal lähäwa's uhe ringistõndija poisi juure — laulu sõnade järele — käega eneste ja tema peale näibates; kahesjama salmi ajal tõmbawad teda ringi keskele ja lähäwad ise wälja. Mäng wõib siis lõppeda ehk uueste algada.

74. Maja ilu.

∴ Pidu hakkab, pidu hakkab, pai eidekene! ∴
Oh lusti, oh rõemu, oh ilu, head õnne!

∴ Kui peremees on majas, siis maja elu ilus. ∴
Oh lusti, oh rõemu, oh ilu, head õnne!

∴ Kui perenaene on majas, siis maja elu ilus. ∴
Oh lusti, oh rõemu, j. n. e.

∴ Kui poega on majas, siis maja elu ilus. ∴
Oh lusti, oh rõemu, j. n. e.

∴ Kui tütar on majas, siis maja elu ilus. ∴,
Dh lusti, oh rõemu, j. n. e.

∴ Siis õitsevad õued ja säravad seinad. ∴,
Dh lusti, oh rõemu, j. n. e.

∴ Kui peremeest pole majas, siis maja ilu
otšas. ∴,

Dh kurvastust, muret! Dh waewa ja walu!

∴ Kui perenaist pole majas, siis maja ilu
otšas. ∴,

Dh kurvastust, muret! j. n. e.

∴ Kui poega pole majas, siis maja ilu otšas. ∴,

Dh kurvastust, muret! j. n. e.

∴ Kui tüdart pole majas, siis maja ilu otšas. ∴,

Dh kurvastust, muret! j. n. e.

∴ Siis nutawad nurgad ja karjuwad lamrid! ∴,

Dh kurvastust, muret! j. n. e.

∴ Üks kännuke murkas, see tõstab pea üles. ∴,

Dh kurvastust, muret! Dh waewa ja walu!

Rahwa suust: E. Pärman.

S p e t u s: Mängu hakatuses piab eidekene ringi kestel ole-
ma, kes kõiki — laulu sõnade järele — sisse wõtab ja wälja
saadab. Kui ta kõik on wälja saatnud, siis kilitab ta ringi
nurga sisse maha, kust ta pead tõstab, ülesse tõuseb, wiimaste
sõnade järele ringist wälja lähäb ja teise enese asemelle liikab.

75. ütsina.

Peiu: 1. Ütsina siin puude wilus
Kõnnin, süda rahuta;
Tule, neiukene, ilus,
Kurptusest mind lahuta!
Sinu petlik palge puna

Haawanud mind ammu ju,
Sest nüüd, nägus neiu, fina
Lõbust rahu jälle too!

Rõik: Heldemast, selgemast õiskawad healed,
Kaunimast, kenamast kõlawad keeled,
Lustilikult tantšides, kaunikene kaenlas,
Tugewaste, auusaste armastuse paelas!

Neiu: 2. Uhfeste küll olen riidis,
Siiski koormab kurvastus;
Pea ja kael mull särab siidis,
Mõtted lend'wad laenetes.
Peiuke, su puhas süda
Armastust ja auusust täis:
Jõutku lõpetada seda,
Mis mu noorust rikku mõiks!

Rõik: Heldemast, selgemast õiskawad healed,
Kaunimast, kenamast kõlawad keeled,
Lustilikult tantšides, kaunikene kaenlas,
Tugewaste, auusaste armastuse paelas!

Rahwa suust: G. Pärmann.

Õpetus: Esiti on peiu üksi ringi kestel ja laulab. Laulu sõnade: „Tule, neiukene, ilus!“ laulmise ajal wõtab ta neiu sisse. „Heldemast, selgemast j. n. e.“ sõnade ajal tantšiwad sees olejad. Teise salmi laulmise ajal on sees olejad lahus; wiimaste sõnade ajal tantšiwad nad jälle ning lähawad siis ringi seest wälja ja saadawad uue peiukese sisse.

76. Pööme koku ringikest!

(Wiisil: Küll tuhatkortsje healega.)

Rõik: 1. Nüüd lööme koku ringikest,
Et nalja nähä saab,

Ja teeme kena mängifest,
 Üks pois meist sisse läab!
 Ta istub laia tooli peal
 Ja armab armsaid asju seal:
 Kui kaugel ta kaasa, kus elab armuke.
 Ära karda, ja kana kullike,
 Ära kurda, ja kulla peiuke!
 Ma tunnen su mõttid, et naise wõtad sa.

Pois: 2. Ma kuulutan siin kõigile,
 Ei püia salgada:
 Mull on jah armas pruudike,
 Ei teda jäta ma!
 Kolmkümmend wersta kaugel siit,
 Ta isa nimi Käägu Tiit,
 Kell weikene mõisa ja laisad lapsed kõik;
 Poisi nina seal wiinast punane,
 Meiu saba seal wäga kortsune,
 Pruut ootab ja ohtab, et peig ei tule weel.

3. Ma tahan warjult waadata,
 Kuis lugu jälle seal; —
 Pian teile paha ütleva:
 Pruut tukub tooli peal;
 Ta nägu pesemata must,
 Kael kõweram, kui kõrwend worst!
 Ma palun, ma palun, et lähme waatama!
 Tere, tere mu armas äia-taat!
 Meile puudub suur, kallis wiina maat,
 Siis saaksiwad warsti, kõik asjad joonele!

Äia-taat: 4. Mu kallis wäimees, pole sest
 Siin tarwis rääkida,

Pruut mustaks läind ju ootmisest,
Et saaks find nähä ta!

Wäimees: Ah, siin ta on, mu õitsew õnn,
Maapealne kõige kallim rõem,
Sull lauldes ma ütlen, ei find ma
armastan.

Tõuse üles, mu kulla pruudite,
Seda palub ka pulma salgake;
Nad tahaksid nähä, kas mulle sünnid ja!

Rõik: 5. Müid laulgem suure rõemuga,
Pruut sünnib heaste küll,
Ja lähme tantsu tallama,
Et saab sest nudi null!
Ja hüitkem ikka rõemuga:
Di hopsaja ja otsata!
Müid pulmad ja pulmad ja õissa pul-
mad käes!
:, Õissa, õissa, oi õnnekene ja! :,
Müid lahtuge rõemjast', ju pulmad
otjas kõik!

Rahwa suust: M. Tõnisson.

Tä h e n d u s: Põikemat seletust pole seia juure tarwis anda,
sest et laulu sõnad igas kohas õpetavad, kudas tuleb teha.

77. Peigmees ja pruut.

(Wiisil: Peigmees, miks mind maha jätsid?)

Rõik: 1. Pruut ja peigmees pärna wilus,
Roosi-aed neil ümber, ilus.
See on kena, wäga nägus,
Roosi-aed neil ümber ilus.

Rõik: 2. Bruut on üsna truu ja õige,
Aga peigmees loll ja leige;
Ütleb pruudil: jää sa fiia,
Ei sind ühes wõi ma wiia!

Bruut: 3. Mine, mine, ei ma nuta,
Sinu armastust ei oota!
Sull pole auusaid armu filmi:
Näitavad mull mure pilwi!

4. Palest paistwad wiha tuuled,
Ara närtsind musu uuled.
Oi, oi häbi, oi, oi häbi!
Ara närtsind musu uuled.

Peigmees: 5. Palun, wõtke wäraw lahti,
Antke mulle wähä mahti!
Tere, tere, kulla neiu,
Wõta wastu oma peiu!

Bruut: 6. Minu peigmees sa ei ole,
Sinu wastu ma ei tule!
Pööran selja sinu poole,
Minu rõemuks sa ei ole.

Peigmees: 7. Oh mu kallis pruudikene,
Paludes sull annan läe:
Anna andeks armukene!
Olen waland filmawee!

Bruut: 8. Kui sull nõnda wesi filmas,
Ma sull kõige armsam ilmas,
Ei siis lahku meie enam,
Õige armastus on kenam!

Mõlemad: 9. Lähme sinna, kus meil mõisa
 Diskagem nüüd: õissa, õissa!
 Oi, oi õnne, oi, oi rõemu!
 Diskagem nüüd: õissa, õissa!

Rõik: 10. Lõpetage seda mängi,
 Saatke uued jälle ringi!
 Oi, oi õnne, oi, oi rõemu!
 Saatke uued jälle ringi!

Rahwa suust: M. Tõnisson.

Tä h e n d u s: Peiu ja neiu istuvad ringi sees toolide peal. Teise salmi viimaste sõnade ajal lähab peigmees ringist välja. Wiienda salmi ajal tuleb ta jälle sisse ja siis tehakse nõnda, kudas laulu sõnad juhatawad.

78. Ruffi lõikus.

(Omalt wiisil.)

1. Me lähme ruffid lõikama,
 Kes aitab wihka lõita?
 Kas, armas neiu, tahad sa
 Ka meie seltsi heita?

2. Weel eila õhtu waatfin ma
 Su, finilille, filmi,
 Siis kohe juba mõtlin ka:
 Me warssi teeme pulmi.

3. Mina otsin, fina otsid,
 Igaüks otsib oma.
 Mina leian, fina leiad,
 Kes hooletu — jääb ilma.

Rahwa suust M. Tõ-

S p e t u s: Rahe esimese salmi laulmise aja rahwas ringi keskel. Kolmandamat salmi lau-

wiisi järele, kui esimesi; selle laulmise ajal lasewad mängijad kä-
test lahti ja hakkawad otsima. Wiimase sõna järele heidawad
nad paari, kes üksikuts juhtub jääma, piab ringi keskelle minema.

79. Dotamine.

(Wiisil: Peigmees, miks mind mahta jätsid?)

1. Kuule, kulla neiukene,
Tule lusti kõndima;
Juba päike, päewa walge
Hakkab alla astuma!

2. Miks nii kaua lased oota
Mind, su järel kallike?
Kas woin weel su peale loota,
Wõi ehk mõtled teisele?

3. Küll on waene, küll on walu,
Kui mull pole seltsilist!
Otsin igast külast, talust,
Sind mu kallist kaasakest.

4. Oh, kui kaua, kallikene,
Lased mind siin oodata?
Tule ükskord, tuikene
Ja mu kurbtust kustuta!

5. Waatke, waatke juba tuleb
Sealt mu kallis kaasake!
Oh, kui soojalt süda tuisub
Mull su wastu, hellake!

6. Juba saanud, mis ma lootsin,
Lähän pika pidule!
;: Dote-koht, kus õnne ootsin,
Seda soowin teisele. :;

S p e t u s : Esiti on peiu üksi ringi sees. Wiienda salmi halatusel saadawad teised mängijad eneste seast oodetawa neiufese fisse. Kuwendama salmi ajal tansiwad sees olejad; kui laul on lõpnud, siis lähawad nad wälja ning saadawad uue peiufese eneste asemelle.

80. Pime kanter.

(Wiisil: Teele, teele kurekeseb.)

Kanter, kuule terawaste,
Meie laulu healt!
Laulu healed ladufaste,
Hoidwad õigel teel
Rõiki, kellel filma selgus
Ära kadunud.

Kui sa jõuad ära tunda
Mõnda laulusta,
Siis sa peased rõemu randa:
Hakkab nägema.
Sellepäraft otsi hoolfäst,
Ütle nimi ka!

M. Tõnisson.

S p e t u s : Ringi keskel kõndijal kõibetakse filmad rätikuga kinni. Teised mängijad käiwad tema ümber ja laulawad, teda pimedaks „kantreks“ nimetates. Kui laulu wiimased sõnad: „Ütle nimi ka!“ on lauldud, siis näitab „kanter“ käega ühe laulja poole ja nimetab selle nime. Kui ta ütelus õige on, siis pannakse see „kantreks“, kelle nime ta üles ütles. Wastasel korral jääb ta aga ise jälle fisse.

81. Waga wares.

Wares waga linnufene,
Kõndis linna uulitsal;
Sealt tema lendas katufelle,

Sõnus sõa sõnumeid:

„Retras, ketras kelle ratas,
Wanamoori wofi ratas.

Willad wakkas, takud lakkas
Roti kangas kuke nokkas!”

Rahwa suust: M. L.

S p e t u s : Pooleni lauluni on see mängija ringi keskel, kes „waga warest” mängib. Wiimaste sõnade ajal lasewad kõik mängijad kätest lahti ja hakkawad teine teisest läbi läima. Kui laul lõpnud, siis heidawad kõik paari. Kes üksikuks jääb, piab laiskuse trahwiks „wagaks waresteks” ringi keskele astuma, et mäng jälle wõiks algada.

82. Wõeral maal.

1. Oh ma waene wõeral maal
Suure raske risti all,
Sugulasi pole mull,
Siit tulin jeltfi otsima,
Kaasakesta kofima.
Tere, armas neiuke,
Kas sa tuled minule?
Rätt full annan armsaste,
Tansitan sind targaste.

Tantsides:

2. Linnukene, kallikene, kullakene, hellake,
Oh, ma palun, tuikene, tule ikka minule!

Sahku lüies.

Bruut: 3. Jah, ma tulen sinule!
Sull on headust otsata,
Armastust ja auusust ka.

Sellepäraſt tänu neil,
Kes ſiin olid abiks meil!

Tantsides:

4. Oh ma palun, peiukene, ära jäta enam mind!
See on hale, see on hale, kui kaſs armast lahkuwad!

Rahwa ſuust: M. Tõniſſon.

Õpetus: Eſiti on peiu üksi ringi fees. Sõnade: „Tere armas neiuke!“ laulmiſe ajal astub ta ühe neiu ette, pakub temale kätt, toob teiste ſeaſt ringi keſkelle ja tantsib temaga teiſe järgu laulmiſe aja. Kolmanda järgu laulmiſe aja on nad lahus, waſtaſtiku. Neljanda järgu aja tantsiwad jälle, lähäwad ſiis ringiſt wälja ja ſaadawad uue peiu ringi keſkelle.

83. Saſſil ja talu neiu.

Saſſil: 1. Wiſt ſind Jumal ſaatis taewasſt,
Et ſa oma armuga,
Peaſtaks mind ſeſt hirmsaſt waewasſt,
Oh, ma nutan lõpmata!

Neiu: 2. Mis ſa, ſaſſil, räägid walet?
Mis ſa, halp, ſiin unistaſt?
Kus ſull jookſwad mööda palet
Praegu nutu piſarad?

3. Ehk kaſ oma sõnadega,
Tahad mind ſiin wõrguta?
Siis küll eksiſid üsna, wäga,
Ei ſa mind küll petta ſaa.

Saſſil: 4. Mure kibumitſa okkad
Leitſin armastuſeſ ma,
Oh, kui wõikſid ſinu mokad
Roofiſid mull pakkuda!

Neiu: 5. Kas ma ſuus ſiis rooſa kannan?

Mõttele enne järele! —

Suud ma üksipäini annan
Oma päris peiule.

6. Gesti poisil kartufeta,
Lõõn ma kätt ja annan suud,
Ei ta ial maha jäta
Reidu, kes on tema pruut.

Sakfit: 7. Kui sa sugugi ei taha,
Et ma piaksin elama,
Lafen ennast kohe maha
Esimese pauguga.

Neiu: 8. Lõpeta nüüd oma nuttu,
Peafeda wõid waewa seest!
Mina jooksen koju ruttu,
Toon sull' püüsi taadi käest!

Sakfit: 9. Nüüd ma lähän kohe ära,
Et mind pilkad teiste ees,
Ei ma jõua naeru, kära,
Ära kanda elu sees!

Neiu: 10. Mis on wäärt see õunakene,
Mis ju usfist uuritud?
Nii on petis peiukene,
Kes on teisel annud suud.

Rahwa suust: E. Pärnam.

Õpetus: Ringi keskel olejad, poisid ja neiu, laulavad vastamisi. Poiss laulab pikemalt ja haledalt, aga neiu lühemalt ja kindlasti. Viimase salmi ajal lähewad nad ringist wälja ja saadawad kumbki enese wäärilise jälle sisse ning mäng wõib uu-
algada.

84. Setufeste lugu.

(Wiisil: Kui seisab pikal pimel ööl.)

1. See juhtus külmal Küinla-tuul,
Kui puhus tubli põhja-tuul,
Et sõitsin Setufeste teel,
Kus pisut Pihkwa piiri weel.

2. Kui külas kinni pidasin
Ja hobust talli widasin,
Et jõota sõidu-ruunakest
Ja kosutada kondikest.

3. Seal nägin palju nooremaid
Ja lusti-mängu mängijaid,
Kuis nemad tempa tegivad,
Mis nägu kõik nad olivad:

4. Üks oli kahwatand, kui surm —
Tal waewaks olnud sala-arm.
Ja teine suur, kui Surju kott,
Tal pikem alumine mott.

5. Waat', kolmas oli jäme, pakš,
Kui mätas-karu, meite saks;
Noh, neljas nii kui tuku-nui,
Ma nägin teda mullu sui.

6. Suurt wiga polnud wiendal,
Kell filmad, nii kui sihtijal.
Kõik minu peale wahtisid,
Mind omaks armuks armasid.

7. Ma hüitsin: ärge armake,
Ei mina teid ei armasta!

Mu pruut on üsna laugel siit,
Katsjada wersta, kümme wiit.

Rahwa suust: M. Tõnisson.

S p e t u s : Poiss on nii laua üksi ringi keskel, kui neljat
jalmi laulma hakatakse. Siis võtab ta iga paari sõna laulmise
ajal ühe neiu ringisise, tansib temaga ja saadab jälle wälja.
Seitsmenda jalmi laulab poiss üksi ja lähäb siis mängijate seast ära.

85. Roosifene aias.

(Wiisil: Mina kurblik neiu.)

Roosifene aias

Ditseb õrnaste,

Kasikene wäljas

Kaswab kauniste.

Roosikesest sirgub —

Räguš neiuke,

Kasikesest kaswab —

Kena peiuke.

Wäraw lähäb lahti

Peiu kohalta,

Annab talle mahti

Aeda astuda.

Peiu palub neidu

Nisu lõikama,

Lubab talle palka

Auusast' anda ka.

Neiu säeb aeda —

Roosi õitjema,

Peiu paneb wälja —

Kase kaswama.

M. Tõnisson.

T ä h e n d u s : Peiu, keda „kasiks“ nimetatakse, on wäljas-
pool ringi, aga neiu, keda „roosiks“ arwatakse, on ringi keskel.

Kolmanda salmi ajal lähäb peiu ka ringi keskele ja tekkib neidu nisku lõikama. Wiimase salmi lõpetuse järele wõtab neiu enese wäärilise „roosi“ ringi keskele ja peiu paneb oma wäärilise „kase“ wäljaspoole ringi ning mäng wõib eest otjast jälle algada.

86. Tubli tamm.

(Wiisil: Metsas kõndis poisike.)

Taara õuues kaswis tamme
Tugewaste, tubliste.

Surm seal tuli tema juure,
Ütles: „Tere, tammek!

„Tead sa ka, et sinu lõhna
„Tahan praegu lõpeta?“

„„Mis ma olen süüdi teinud,
„„Et pian surrma surema?““

„Sinu seis on liiga sirge,
„Sulgus kindla juurega,
„Tahad wäga tubliks saada,
„Targaks tõusta taewani!

„Kolmandaks su okste osad
„Tuult ja tormi naerawad.
„See eest piad pikal piinal
„Suures surmas su „ma!“

„„Ei ma karda pikka piina,
„„Suurta surma sugugi,
„„Waid ma wiiskan sind kui wiiska
„„Põrgu põhija põrmusse!““

M. Tõnisson.

Tä h e n d u s: Mängi alguses on see üksi ringi keskel, kes tublit „tamme“ piab tähendama. Pärast tuleb teine juure, kes „surrma“ tähendab, kannab mõnda wilati moodi asja ehk muud

surma riista õlal ja on ka kaju poolest kolemaks moonutatud. Ta wehkleb, laulu sõnade järele, „tamme“ nina all ähwardates ja noomides. Wiimase salmi laulmise ajal aga wõtab „tamm“ „surma“ käest ehk õlast kinni ja saadab teda — raputades — mägijate seast ära nurka. Mängijad, kes „tamme“ ja „surma“ näitlewad, wõitwad peiud ehk ka neiud olla.

87. Pruudi otsija.

(Wiisil: Kui kaunist' hüiab wainu peal.)

Rõik: 1. Müid peiu otsib pruudikest,
Kes teda armastaks
Ja soowib kaunist kaasakest,
Kes teda rõemustaks.

Peiu: 2. Ma tahan warjult waadata
Kes kaasaks kõlbab mull,
Si seda ial ihka ma
Kell mõistus nii kui mull.

3. Ta on nii tuim ja tufane,
Si mõista mõtelda
Ja talituses tasane,
Sest otsin hoolega.

4. Oh tule, kena neiuke,
Sa sünnid kaasaks mull,
Ma sinu päris peiuke,
Jään hooljaks hoidjaks sull!

Peiu ja neiu: 5. Müid kõnnime siin aia sees
Kus rõem on otsata,
Kus lilled õitswad lõhnades,
Kes wõiks siin kurwasta?

6. Meil sulast lähaks tarwis ka
Kes aitaks teha tööd.

Oh noormees, tere, tere sa,
Kas tahad teeni meid?

Rüsitaw: 7. Kui teenima teid tulen ma,
Mis palgaks pakute:

Rüsijad: Kui oskad teeni hoolega,
Saad koha omale;

8. Kõik talu aiad, metsa ring
Ja põllud, heinamaad.
Jää Jumalaga, wahwa hing,
See koht on sinu nüid!

Rahwa suust: M. Tõnisson.

T ä h e n d u s : Seda mängi tuleb just nõnda näitleda, kudas
laulu sõnad märku annawad.

88. Karjane ja neiu.

Neiu: 1. Eile õhtu nägin sind
Medas suure pärna all,
Kus ma olin mõtlemas,
Seal mind eksitasid.

2. Nüid sa oled jälle siin,
Kus on sinu kari?
Selle eest saad nuheldud,
Trahw saab peale pantud.

Karjane: 3. Nuhelge mind armuga,
Sest et noor mu elu,
Mina tahan rõdemuga
Kanda oma walu!

4. Uga enne nuhtlust weel
Lubage mind laulda;

Mis ma lausun laulu teel,
Seda wõtke kuulda!

5. Arm mind ajas aiasse
Neiu juure astma,
Lootus mõjus minusse,
Et mind arm saab peastma.

Neiu: 6. Kuule, kallis karjane,
Süid sa pole teinud,
Laule järel oleme
Siglast meelt just näinud!

7. Sellepäraft ülendan
Karjaseft sind würostiks,
Wabadust sull kuulutan,
Wötan omal selfiks.

Rahwa suust: M. Tõnisson.

Tä h e n d u s : Neiu ehk „karjane“ seisab ringi keskel neiu ees. Nad laulavad vastastiku. Wiimase salmi ajal paneb neiu „karjasele“ auu-märgi rinda, wõtab tema käest kinni, wiib teda teiste mängijate sekka ja mäng on lõpnud.

89. Poisist saab mees.

(Wiisil: Kui inimene sünnib ilmale.)

1. Sest poisist kaswab meile fange mees,
Saab tubliks tulewase elu sees,
Kes wõidab ära rautseid wägewaid
Ja õpetab ka õigest' õrnemaid.
Küid tutistagem teda tubliste
Ja awaldagem seda armsaste,
Kuis Parta rahwas wanast wahwaks sai
Ja lödmus nendest hoopis maha jäi!

2. Sell mehel tarwis kaunist kaasakest
 Ja kaasal tarwis lahket lapsukest,
 Laps tarwitab ka tarka hoidijat
 Kes teda walwab, wahest kiigutab.
 Mees piab sõitma kaasast kaugele
 Ja kaasa lahkeb lapsest tahtmata;
 Ka laps kord jätab hoidja ootama
 Ja lähäb lindu warjult waatama.

M. Tõnisson.

Õpetus: Poiss istub esimese salmi laulmise ajal tooli peal, kus ümber ringi kõndijad teda tutistavad ja wopsusid pihta lööwad. Teise salmi hakatusel tõuseb ta püsti ja wõtab omale mängijate seast kaasakese, kaasake wõtab lapse ja laps wõtab hoidja kes meesterahwas peab olema. Selle järele hakkawad jälle lahkuma. Esiti lähäb mees wälja, siis kaasa, tema järele laps aga hoidja jääb üksi tooli peale istuma. Mäng wõib siis lõppeda ehk uueste jälle algada.

90. Truu Liisu.

(Wiisil: Kui kaunist' hüiab wainu peal.)

1. Kuu paistab üle ilma maa
 Ja üle metsa ka,
 Seal metjus kena majake
 Ja majas kambrike.

2. Seal kambriis lahke linnuke
 On kullast tooli peal
 Ja linnu nimi Liisuke,
 Ta kujub sukka seal.

3. Saks sõidab maja õuesse,
 Seal kella kõlinal
 Ja sammub kena kambriisse,
 Kuu paistel nähtawal.

4. Ta raha-kukrust koormatud,
Kus kuld ja pärled sees,
Ja halwast mõttest waematud
Müid seisab Liisu ees.

5. Ta pakub Liisul tukatid
Ja pärleid pealegi,
Ei Liisu taha tukatid,
Ei pärleid sugugi,

6. Jäab kindlaks oma peiule,
Kell kehwad wanemad,
Sest iga Gesti neiule —
Muu, õigus armsamad.

7. Saks jääb seal väga häbisse
Ja lausub Liisule:

„Kui kulda, pärleid põlgad ja
„Siis lähän ära ma!“

8. „„Et mine, uhke saksa,
„„Sind pole ootnud ma! —
„„Kõik neiud minust õppigu
„„Ja jäägu auusaks ka!““

M. Tõnisson.

Tä h e n d u s: Neiukene istub ringi keskel tooli peal ja kujukub sukka, aga peiukene, kes „saksa“ mängib, on eemal nurkas, kus teised mängijad teda ei näe. Kolmanda salmi hakatusel kõlbitab peiu kellukest, tuleb nurgast välja ning kannab suurt täidetud nahk taskut rihmaga kaelas. Mängijad löövad sealt kohalt ringi, wärawa moodi, lahti ja lasewad teda ringi keskelle astuda, kust ta tooli peal istuja neiule raha pakub, kes aga seda wastu ei wõta waid pakkujale selja pöörab. Rahetšama salmi hakatusel lähäb „saks“ ringi keskelt ja mängijate seast hoopis ära kaugelle ning „Liisu“ tõuseb tooli pealt püsti, tõsiselt ümberringi waadates, et kõikidele neiudele laulu wiimased sõnad heaste meele jääksiwad.

91. Kubjas.

(Wiisil: Kui üksi metsas laulan ma.)

1. Ma olin kubjas Gesti maal,

2. Mull oli mõnus mõrsjake

Ja ilus nii kui inglise,
Kõik teda näha püütsinwad,
Ta ilul' kiitu hüitsinwad.

3. Kord tõusis tugew tuist ja tuul,
Mu mõrsja kadus nii kui kuul,
Ei ole enam teda ma
Sest saadik näinud filmaga.

4. Seepärast antke mulle maad
Ja tehke lahti wärawad,
Et wõiksin teda otsida
Te oma kurptust kustuta!

5. Ah, siin ta on, mu õitsew õnn,
Maapealne kõige suurem rõem,
Küll olen palju kõndinud
Su pärast ja sind otsinud!

6. Nüüd lähme koju rutuga
Ja hakkame tööd tegema,
Ei ole enam end'ne aeg
Mill kulkus kulda kufrusse!

7. Kes kubja nime mälestab.
See jäägu üsna kõrwale! —
Nüüd saatkem seda keskelle,
Kes wana aega armastab!

M. Tõnisson.

üksi ringi keskel, aga naesterahvas, kes tema „mõrsjat“ näitleb, on sell ajal mängijatest eemal tooli peal. Neljandama salmi ajal lähäb „kubjas“ ringi keskest wälja, leiab oma „mõrsja“ kätte ja wiib ringi keskelle. Laulu lõpetuse järele lähäwad mõlemad wälja ning säewad uue „kubja“ ja „mõrsja“ nimetatud kohtade peale.

92. Kolm wärwi.

(Wiisil: Sila õhtu nägin find.)

Rõik: 1. Ütle meile wennake,
Miks sa roosat armastad,
Roosa wärwist rõemustad,
Roosa ilu ilmutad?

Peiu: 2. Sest ma roosat armastan,
Roosa wärwist rõemustan,
Roosa ilu ilmutan,
Et mu pruut kui jaanilill.

Rõik: 3. Wasta, wasta wenna!
Miks sa sinist armastad,
Sini wärwi filmitsed,
Sini ilu ilmutad?

Peiu: 4. Sest ma sinist armastan,
Sini wärwi filmitsen,
Sini ilu ilmutan,
Et mu pruut kui rukilill.

Rõik: 5. Wasta weel, oh wennake,
Miks sa walget armastad,
Walgest wärwist rõemustad,
Walge ilu ilmutad?

Peiu: 6. Sest ma walget armastan,
Walgest wärwist rõemustan,

Walge Walge ilu ilmutan,
 Et mu pruut kui walge roos.
 7. Nüüd on röömus minu meel,
 Lustil laulab minu keel,
 Lähän teiste hulgasje,
 Saadan uue ringisje!

M. Tõnisson.

Lähendus. Enne laulma hakkamist on peiu üksti ringi keskel. Laulu algusel võtab ta rooja rätikuga neiu sisse, kōn-
 nib temaga edasi tagasi ja saadab — enne kolmandama salmi
 algamist ta jälle teiste seffa. Kolmandama salmi ajal võtab ta
 sinise rätikuga neiu sisse, näitleb temaga niisama, kui esimesega.
 Viiesenda salmi ajal võtab ta walge rätikuga neiu sisse, kes-
 tega ta seitsmendama salmi lõpetusel ringi keskest ära lähäb ja
 uue peiu enese asemele saadab.

minu wõpkirg 93. Kurw neiu.

I Luter

1. Mina kurblik neiu
 Seisan teie ees,
 Et mull 'pole peiu
 Weel siin ilma sees.
2. Kas sest weiksest ringist,
 Mis mu ümber käib,
 Piaksin mõnda leidma,
 Kes mind armastab?
3. Kuldne peiu, tule,
 Sind ma walitsen,
 Truu ja õige ole,
 Siis find armastan!
4. Lootuseks ehk annad
 Mulle juba kätt,
 Omas mõttes kannad
 Mind, kui armsamat.

5. Jää nüüd jumalaga
 Kallis kaasake,
 Teine lord ehk näeme
 Jälle teine teist!

Rahwa suust: M. Tõnisson.

Õpetus: Kui meesterahvas ringi keskel on, siis laul-
 dakse igas kohas „neiu“ asemel „peiu“ ja ümberpööratud. Muidu
 sündigu kõik nõnda, kudas laulu sõnad märku annavad.

94. Küsimine.

Kõik: 1. Oh üttele, nägus neiuke,
 Kes on su päris peiuke,
 Kas ta on mõni mõisa mees,
 Ehk elab talu sauna sees?

Neiu: 2. Ei ole tema mõisa mees,
 Ei ela talu sauna sees,
 Waid ta on tubli kroonu mees —
 Muu-tärnid hiilgwad rinna ees.

3. Ta kannab halli kalewit
 Ja kullast pantud paletit,
 Ka pikka mõeka ikka wööl.
 Nii kaua, kui on kroonu tööl.

Kõik: 4. Oh, ära usu, neiuke,
 See 'pole õige peiuke,
 Waid ta on sinu pettija,
 Su auu ja ilu wöttija.

Neiu: 5. Tõest', kui ta mind ei armastaks,
 Ei ta mull kirju kirjutaks.
 Waat', siin on temast antud rätt,
 Kuld uur ja selle küljes fett!

6. Kui hakkas ära minema
Siis ütles mulle armuga:
„Kui tagasi saan tulema,
„Siis saavad pulmad olema!“

Rõik: 7. Nüüd rõemfäst' meie laulame
Ja sulle õnne soovime,
Et sinu lootus täide lä'äks,
Ja peigmees sulle truuks jääks!

Rahwa suust: M. Tõnisson.

95. ü k s i k.

(Wiisil: Eile õhtu nägin find.)

1. Alles astun üksi ma,
Kellega pian seltsima?
Elan tuimalt, nagu puu.
Leinal laulab minu suu.

2. Olen kaua ootanud,
Oma õnne otsinud,
Aga kõik on asjata,
Ei ma teda leidma saa!

3. Meiu, weel find hüian ma,
Kus nii kaua wiivid sa,
Eht wõid mind ju lunasta
Ja mu kurptust kustuta!

Meiu: 4. Jah, ma tulen, peastan find,
Ribe töö, see peatas mind,
Et ei wõinud ennemalt
Kuulda sinu hüie healt.

5. Annan kätt nüüd sinule,

Igawest jääd minule.
Tule, lähme koju siit,
Jäta kurba laulu wiit!

Peiu: 6. Wend, nüüd jää sa ootama,
Oma õnne otsima,
Kuni ilmub inglise
Kes sind tõstab taewasse!

Rahwa suust: M. Tõnisson.

Tähendus: Kudas seda ringmängi mängitakse, saab laulu sõnadest juhatust.

98. Kureke.

(Wiisil: Eile õhtu nägin sind.)

1. Tule, tule kureke,
Lenda meie õuele,
Meie tua turjale
Sünnib sinu pesake!

2. Tua turjal julge koht
Hoiab mitme turja eest,
Et ei pease häda oht
Boegi püüdma pesa seest.

3. Kurrge kuuleb kutsumist,
Lendab meie õuele,
Ehitab seal pesakest
Meie tua turjale.

4. Muneb mitu munakest,
Kaswatab kaks pojakest,
Kes on tublid, tugewad,
Kaunis kõrged, kõredad.

5. Lõpeb sooja juweke

Jõuab kätte sügise:
Kured teele lähavad,
„Sumalaga!“ hüüavad.

6. Tänu meie laulame
Kurgedele järele,
Et nad rõemustasid meid,
Soovime neil: „head teed!“

M. Tõnisson.

Õpetus: Mängijad käivad ringis. Väljaspool ringi
Tõnnib see mängija, kes „kurekest“ näitleb ja kruusub kure kom-
bel. Ringi keskel seisab tool. Kolmandama salmi ajal tuleb
„kurete“ ringi keskele, võtab omale abilise ja hakkab pesa ehi-
tama. Neljandama salmi lõpetuse ajal võtab ta omale ka
„poega“. Viiendama salmi lõpetusel hakkavad „kured“ kruu-
suma, säewad endid rongi ja lähavad ringi keskest ja mängijate
seast üsna eemalle.

99. Pillimees.

(Wiisil: Kui kaunist' hüiab wainu peal.)

1. Ma olen Peeter, pillimees,
Kes nalja armastab,
Kes mängib noore, wana ees
Ja kõiki rõemustab.

3. Kui sarwe lugu lututan,
Kõik kohad kohawad:
Tutt tuut, tutt tuut, tutt tuut, tutt tuut,
Lutt lutt, lutt, lutt, lutt, lutt!

3. Kui torupilli piuksutan,
Kõik tantsu tambiwad:
Dule tull, tule tull, tule tull, tule tull,
Dule lull, lull, lull, lull, lull!

4. Ja wiimaks weel mu wiisil

Seal wingub, wilistab:

Wiuu wiuu, wiuu wiuu, wiuu wiuu, wiuu, wiuu,
Tiuu, tiuu, tiuu, tiuu, tiuu, tiuu!

5. Mull antke armust abi ka,
Kes pilli puhastaks
Ja mõnikord, kui wäsin ma
Ka lugu lututaks!

6. Oh kulla sõber, kuule sa,
Kes astud abiks mull:
Ma pian ära minema,
Kõik pillid annan sull.

M. Tõnisson.

Täheendus: Pillimees on ringi keskel ja püüab igal wiisil
teha mängimeest kujutada, kellest lauljad laulawad. Wiendama
jalmi lõpetusel saadawad teised mängijad temale soovitud abilise,
kellele ta omad mänguriistad kingib.

100. Soff ja lillife.

(Wii tü: Mina kurblik neiu.)

1. Taara õues tehtaks'
Roosi aiakest,
Palju paha nähtaks'
Soku sohkidest.

2. Lillekene hakkab
Medas õitsema,
Paha joki seal tõttab —
Teda õgima.

3. Jookseb roosi aeda,
Leiab lillekest,

Tahab ära murda —
Kaunist kannifest.

4. Lillikene tõstab
Kurba hüüu healt
Aednik ligi astub,
Tõrjub sokku sealt.

5. Soku sarved saavad
Maha löigatud,
Sokk saab välja viitud,
Wangi heidetud.

6. Lillike jääb õitsma
Aedas armsaste,
Aednik teda kaitsma,
Hoidma hoolega.

M. Tõnisson.

Lähen d u s : „Sokk“, kellele pikad sarved pähä säetud, kõnnib väljaspool ringi. „Lillike“ on ringi keskel. Kolmanda salmi ajal jookseb „sokk“ aeda. 4-ma salmi ajal karjub „lillike“: appi! appi! ja „aednik“ astub aiasse j. n. e.

101. Waaberkant.

(Wiifil: Mi Waibla wallas Rudinal.)

1. Ma olen klaasi waaberkant
Kes töös ja sõnas ime tark,
Ma mõistan kõiki õpeta
Kuis pudelaid võib puhuda.

2. Mu kübarast võib tunda meest
Mis warjab walju tuule eest,
Mu habe kaunis kortsu läind,
Sest palawus tal pakki teind.

3. Mu kuuel pole nõõbikest

Ja käiksed tühjad wooderist,
 Ta wanadus on määratu —
 Rakskümmend neli aastat ju.

4. Mull on faks ainust särgeksest
 Mis pole näinud pesemist,
 Neist teine on pool must, pool hall,
 Ma annaks teda mustlasele.

5. Ei püksid kõlba kühugi,
 Nad pole uued olnudgi,
 Neil paik on pantud paiga peal'
 Ja tühi teab kust mõdetud weel.

6. Ma saapaid ei wõi sallida
 Sest et mull neid ei olegi;
 Ma kumberdan puu-kingega
 Ei need mu jalgu pigista.

7. Ah, westi jätsin näitmata
 Ja seda wäärt ta pole ka;
 Ei tea ma, ei teisedgi
 Mis asjast kord on olnud see.

8. Mu piip kui pigi pirakas,
 Sell ikka puudub tubakas,
 Sest soo pealt samlaid korjan ma,
 Teen tublit juitsu nendega.

9. Ka olen alles üksik linn,
 Sest Eesti neiud põlgwad mind:
 Kolmkümmend kord ma kosjas käind
 Valiu waewa näind!

Sealt toon ma kaasa klaasi sees,
Kes minu „ilust“ kaugel ees.

Rahva suust: M. Tõnisson.

Täheendus: Ringi keskel oleja piab riiete poolest waa-
berkandi kujuliseks moonutatud olema, et laulu sõnadega heaste
kõtku sünniks. Peale selle olgu ta naljatamises osaw.

102. Põllumees.

1. Kas te teate, kudas põllumees
Oma kaeru maha külib?
Waatke nõnda, nõnda!

2. Kas te teate, kudas põllumees
Oma kaeru maha niidab?
Waatke nõnda, nõnda!

3. Kas te teate, kudas põllumees
Kaera pahmast peeneks tallab?
Waatke nõnda, nõnda!

4. Kas te teate, kudas põllumees
Oma kaeru ära tuulab?
Waatke nõnda, nõnda!

5. Kas te teate, kudas põllumees
Kaera teri kotti ajab?
Waatke nõnda, nõnda!

6. Kas te teate, kudas põllumees
Wäsimuse järel' puhkab?
Waatke nõnda, nõnda!

Rahwa suust: Mari Wõidu.

Täheendus: Iga salmi viimast rida ... rida selli-
miinil näidates kuulda

4. Sealt nüid tuleb minu ema,
Doob mull kolmi tekifest;

5. Neid ei wõta, neid ei taha,
Pea mull ikka walutab.

6. Sealt nüid tuleb minu wenda,
Doob mull kolmi mõgakest;

7. Neid ei wõta, neid ei taha,
Pea mull ikka walutab.

8. Sealt nüid tuleb minu õde,
Doob mull kolmi rätikut;

9. Neid ei wõta, neid ei taha,
Pea mull ikka walutab.

10. Sealt nüid tuleb minu peigmees,
Doob mull maitswaid maasikaid;

11. Neid ma wõtan, neid ma tahan:
Nüid mu pea ei waluta! —

Rahwa sunst: M. T.

Lä h e n d u s: Ringi keskel tooli peal istub neiukene tükimise tüjul. Nimetatud sugulased käiwad temale andeid pakumas, keda ta aga kõiki käega eemalle lükkab. Peigmehe käest wõtab ta aga „maasikad“ vastu, hüppab tooli pealt püüsti ja hakkab temaga tantsima. Siis on peawalu lõpnud ja mäng on otsas.

